

Pred 25 leti

Ko je pred 25 leti, ali natančneje 27. junija, takratna zvezna ljudska skupščina sprejela prvi zakon o delavskih svetih pri nas, se marsikdo zaveda daljnosežnosti in pomembnosti tega velikega začetnega koraka na poti k našemu samoupravljanju. Čeprav sta že Marx in Engels pa tudi Lenin v svojih delih teoretsko nakazala vse te probleme in dejstva, zlasti ko so klasiki marxizma govorili o odtujenosti presežene vrednosti in kapitalistovem razpolaganju nad kapitalom, delom in dobičkom, s tem pa tudi nad vodenjem in upravljanjem, je moralo miniti vendar še precej časa, da smo se prav pri nas že 5 let po zmagoviti revoluciji, odločili za ta, v delavskem gibanju in socializmu vsekakor usoden in daljnosežen korak.

Danes je samoupravljanje pri nas stvarnost in njegova misel je globoko zasidrana, ne samo v našem jugoslovanskem prostoru, temveč se širi dalje in vzbuja veliko zainteresiranost tako na Vzhodu kot na Zahodu. Še več. Priča smo, da zlasti v Franciji, pred kratkim pa celo na Portugalskem prirejajo posvetovanja in simpozije na temo samoupravljanja, kamor vabijo naše strokovnjake in praktike, da bi jim iz prve roke govorili o izkušnjah pri nas, pa tudi o težavah in problemih, ki se pojavljajo pri uvažanju tako novih proizvodnih in družbenih odnosov, kot je to prav samoupravljanje. Zato ni iz trte izvitost dejstvo, da v nekem smislu ves svet pozorno in celo naklonjeno gleda na utiranje naše poti v to sfero odnosov, saj se končno ves svet spreminja in terja poleg socializacije dela in človekovega življenja še marsikatero druge spremembo, med katerimi je vsekakor samoupravljanje ena izmed alternativ bodočih odnosov med človekom in delom, med posameznikom in družbo.

Proces osvoboditve človeka in s tem samoupravljanja je eden izmed temeljnih pogojev za nadaljnji napredek naše socialistične družbe. Kljub temu, da smo danes sicer še sami pri tem podvigu, ki se mu preprosto reče samoupravljanje, ni čudno, če se na poti uresničevanja in uveljavljanja samoupravljanja zoperstavlja toliko zaprek, težav in tudi nerazumevanja. Sicer pa je stara resnica, da si sleherna revolucionarna novost v tem našem življenju in v naši zgodovini le s težavo utira pot, čeprav v zadnji konsekvenci tudi nujno zmaga.

Vse te odpore, nerazumevanje in odklone, značilne za doseženo stopnjo v razvoju naše

(Nadaljevanje na 2. strani)

POSLOVODNA KRONIKA

Za vsako ceno izterjati denar

V petek, 13. 6. 75. je bil v Ljubljani področni kolegij direktorja za marketing ZP Antona STIPANIČA, ki je pretresal rezultate poslovanja prvih letošnjih petih mesecev. Splošna ugotovitev vseh udeležencev sestanka je bila ta, da naše delovne organizacije skupaj s svojimi temeljnimi organizacijami združenega dela živijo v skrajnem pomanjkanju tekočih likvidnih sredstev, da jim zaloge rastejo ne glede na to, da v celoti ne dosegajo proizvodnje planiranih količin izdelkov, da se kopičijo zaloge reprodukcijskega materiala na carinskih skladiščih, nimajo pa denarja za njihov odkup, da zaostaja prodaja doma, izvoz ne poteka kot bi želeli, in veliko preveč denarja obračajo naši kupci, ki nam vsem skupaj v Iskri dolgujejo že okoli 200 milijard starih dinarjev! To pa niso ravno mačje solze; v tem grmu tudi leži pokopan pes, ki nas že celo letošnje leto pošteno načenja! Iskra, če hoče živeti, in seveda mi z njo, mora tekoče proizvajati, spriti svoje izdelke prodati in zanje tudi iztržiti denar! Zato bodo morale vse službe, ki lahko kakorkoli vplivajo na izter-

javo kupcev, z vso energijo in brez velike sentimentalnosti naskočiti ta fenomen, ki se mu reče kupec (in to tistega kupca, ki blago naroči, prevzame, proda, noče pa plačati).

In kakšno je siceršnje stanje po naših branžnih delovnih organizacijah?

ELEKTROMEHANIKA: posamezne TOZD plane proizvodnje zadovoljivo izpolnjujejo, razen TOZD Telekomunikacije (ATC), sicer pa so v porastu zaloge gotovih izdelkov, pri čemer prednjači TOZD Naprave, pri kateri so že prekoračile kritično mejo!

EMO: letna sezona je vedno nekakšna mrtva sezona, ki pa je letos nastopila mnogo prezgodaj. Zaloge gotovih izdelkov so samo pri posodi dosegle 2.500 t blaga, pa tudi toplotna tehnika ima precejšnje težave s svojim plasmajem. EMO išče izhod iz zagate v pospešenem izvozu.

IEZE: tej naši branži, ki je bila in seveda tudi želi ostati naš pretežni izvoznik, ni vse poslano z rožicami:

(Nadaljevanje na 3. strani)

DVAJSET LET ISKRINE PRODAJNO SERVISNE MREŽE

Sarajevski odmevi

Letos poteka dvajset let odkar se je začela formirati Iskrina prodajno-servisna organizacija v Jugoslaviji. Od tedaj do danes je ta organizacija prešla v mrežo številnih predstavništev, filijal, trgovin in servisov na področju cele Jugoslavije. Pomembnost tega dogodka še zdaleč ne zasluži nikakršnega podcenjevanja, temveč prav obratno. Vešča in stvarna analiza bi nam kmalu pokazala, da je to omrežje Iskrinega živčevja dodobra prispevalo k nezadržni rasti Iskre. Njena vrednostna rast že vrsto let beleži porast za povprečno 25 odstotkov letno. In če k temu podatku pridružimo še dejstvo, da prodamo v zadnjem obdobju do 80 % blaga na domačem trgu, tedaj bomo spoznali, da je bila funkcija Iskrinih filijal, trgovin in servisov po Jugoslaviji, ko je bilo potrebno utirati prodajne poti, jih širiti, utrjevati, povezovati in poslovno kultivirati, nujna in nepogrešljiva v procesu rasti in vsestranske afirmacije celotne Iskre.

In ne samo doslej. Tudi v prihodnje. Premalo bi bilo, če bi si le želeli, da bi bilo dobro to Iskrino prodajno-servisno mrežo v Jugoslaviji naprej utrjevati, jo širiti in gostiti, usposabljanje in ceniti njen pomen. Samo želja po tem bi bila premalo. Potreben bo hkraten napor, zavestna akcija, program in določitev sredstev v ta namen, da se bo tudi to področje Iskrine poslovno-tržne strategije v resnici uresničevalo. Nastanek novih branžnih industrij, razvejan organizem TOZD-ov v Iskri ter na novo prilagojena vloga Iskre Commerce, te potrebe, te možnosti in tega spoznanja ne morejo v ničemer zmanjšati; temveč jih samo še povečujejo. Zavzetost in logika, dolgoročnost in premišljenost, potreba po skladnosti nastopanja na trgu in po iskanju najvišjega možnega poslovnega uspeha, so tisti členi v verigi naših samoupravnih, poslovnih in drugih spoznanj ter odlo-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Tudi predstavniki ostalih Iskrinih delovnih kolektivov na področju občine Šiška so sodelovali v slavnostni povorki ob občinskem prazniku.

V okviru letošnjih praznovanj občinskega praznika občine Ljubljana, je bila 21. junija dopoldne tudi slavnostna povorka v kateri so sodelovali zastopniki družbenopolitičnih organizacij, mladine, športniki, gasilci in dolga kolona vozil, na katerih so TOZD prikazale svojo dejavnost. Pozornost je vzbujalo tudi vozilo iz TOZD televizijski sprejemniki (na sliki).

Vabimo na privlačno prireditev

Ob koncu tedna Komunist v občini Ljubljana Center bo v petek, 27. junija, na Trgu revolucije v Ljubljani ob 20. uri prireditev, na kateri bodo sodelovali igralci Drame, Mestnega gledališča, pevci in balet Opere, študentje AGRFT, sodelavci Šentjakobskega gledališča, igralske amaterske skupine Mladost iz Logatca, Invalidski pevski zbor, godba milice, folklor na skupina Emona, gojenke srednje vzgojiteljske šole in gledalci sami, saj bo celotna prireditev izvenela v znaku gesla VSI USTVARJAMO. Poslušali bomo recitacije borbenih in revolucionarnih pesmi, odlomke iz Komunističnega manifesta, iz Kardeljevih del itd. Pevci bodo vmes prepevali partizanske in delavske pesmi, baletniki bodo s plesom in pantomimo dopolnjevali njihovo izvajanje. Taborniki bodo prišli na prireditev z baklami, na trgu pa bo tudi improviziran kres.

Prireditelji vabijo Ljubljance in druge k množični udeležbi na zanimivi prireditvi, kakršne v Ljubljani še ni bilo.

Na seji akcijskega odbora za proslavo 4. julija v ponedeljek, 23. t.m. smo izvedeli, da teko vse priprave po načrtu in, da tudi prijave udeležencev obetajo doseči načrtovano udeležbo.

Likovniki Iskre bodo vzporedno 1. julija zvečer v Industrijski prodajalni odprli bogato razstavo svojih del, ki bo trajala do 14. julija.

Na večer pred našo proslavo pa vabimo zlasti Iskraše iz Ljubljane na akademijo Ob SO Šiška v hali Tivoli z bogatim kulturnim sporedom. Obeta se lepa kulturna prireditev, na katero bo prost vstop in za Iskraše dovolj prostih mest.

Spodaj objavljamo tudi dopolnjen program letošnje proslave.

PROGRAM

proslave DNEVA BORCA, DNEVA ISKRE in 25-letnice tovarne Pržan, ki bo dne 4. 7. 1975.

I. Nastop predstavnikov SLO in CZ
8.30 — 9.10 Kombinirana vaja LO

II. Osrednji program
10.00 — 10.02 Državna himna (godba milice)
10.02 — 10.05 Pozdravni govor (direktor tovarne Pržan)
10.05 — 10.08 Govor predsednika skupščine občine Ljubljana — Šiška
10.08 — 10.11 Govor predsednika ZB ZP Iskra
10.11 — 10.21 Govor predsednika skupščine ZP Iskra
10.21 — 10.50 Govor člana predsedstva CK ZKS Vinka Hafnerja

III. Kulturni program
10.50 — 10.56 Nastopa partizanski pevski zbor in godba LM
— Hej brigade
— Na juriš
10.56 — 11.00 Recital (Miklavc)
11.00 — 11.06 Partizanski pevski zbor in godba LM
— 14. divizija
— Naša vojska
11.06 — 11.08 Pozdravna brzajavka Titu
11.08 — 11.11 Partizanski pevski zbor in godba LM — Pesem o Titu
11.11 — 11.14 Recital (Miklavc)
11.14 — 11.20 Partizanski pevski zbor in godba LM
— Svobodna Slovenija
— Pesem o Svobodi

IV. Zabavni program
12.00 — 20.30 Igra ansambel MM 5 (BENDŽO).

Nasvidenje na proslavi 4. julija, dneva borca in dneva Iskre, na Pržanu!

Razgovor z Aleksandro Gorup

Te dni je dobila priznanje in nagrado samoupravljalcev tudi Aleksandra Gorup, diplomirani metalurg v Iskri – Industrije elementov in zabavne elektronike iz Ljubljane. V obrazložitvi je med drugim zapisano: „za ustvarjalno in kritično vključevanje skupno z delavci Iskre v uresničevanju samoupravnih odnosov ter medsebojnih razmerij, za uporno iskanje ustreznih rešitev, skladnih z delavskimi interesi ter za nepopustljivo vztrajanje v uresničevanju in vnašanju temeljnih socialističnih načel v vsakodnevno samoupravno prakso“ se Aleksandri Gorupovi podeli priznanje samoupravljalcev. Ob tej priložnosti smo jo obiskali in ji zastavili nekaj vprašanj:

S priznanjem, ki ste ga dobili, je prav gotovo dobil priznanje tudi kolektiv Iskre. – Kako ocenjujete svoje delo in analogno k temu uveljavljanje dosežkov v Iskri?

„Iskra kot celota verjetno ne, ker bi potem dobili kolektivno nagrado, vendar pa nagrado delim z vsemi tovariši, ki aktivno delujejo pri uresničevanju ustave in s tem seveda ne mislim na tiste, ki se izgovarjajo na proces, vendar pa so v tem procesu premalo zagnani. Spet pa nagrade ne jemljem samo kot priznanje sebi, ampak ga delim s tovariši, s katerimi aktivno družbenopolitično delujem, tako v občini Šiška kot v delovni organizaciji, kjer sem sekretarka ZK in tudi v drugih krajih mojega delovanja. Je že tako, da iniciativo daš, potem pa moraš dobiti podporo svoje sredine. Problemov pa je nemalo, tako v našem TOZD kot v ZP in drugod in s tem seveda tudi možnost za aktivnost.

Sem strašno kritična. Vedno sem nezadovoljna z doseženim. Mislim, da se premalo poglobljamo v dejanske samoupravne odnose in se vse prekmalu zadovoljujemo s površinskimi sklepi. Res je, čas nas vedno preganja. Tudi premalo ljudi se pogloblja v izvajanje ustave. Mislim, da to ni tisto, kar smo zapisali v partijskih dokumentih. Nadvse me razjezi površno pristopanje k ustavi, pa tudi to, da se še vedno nismo poglobili v to, da je samoupravljanje del našega življenja, da niso eno družbenopolitične organizacije, drugo pa samoupravni in poslovodni organi podjetja. Vendar pa nešteto izpademo kot partnerji, namesto, da bi

bili vsebinsko povezani. Pri tem pa so, seveda, družbenopolitične organizacije bolj kritične pri nastajanju konceptov samoupravnih sporazumov, vendar tudi to stopamo v akcijo velikokrat šele, ko ti sporazumi že vstopajo v življenje.

Res pa je razveseljivo dejstvo, da se je delegatski sistem tako razvil in uveljavil, da delavci niso samo subjekti za dviganje rok, ampak se resnično vključujejo in sodelujejo pri odločanju o družbenih zadolžitvah. Hotenja v TOZD še niso dovolj upoštevana, ne gradimo še iz temeljnih orga-

Aleksandra Gorup.

nizacij, čeprav bi morali. Mislim, da samoupravljalci še nima veljave, ki bi jo moral imeti.

Naj dodam še nekaj besed o poslovodnih organih in skupnih službah.

Čeprav so partijski dokumenti in ustava naloge med samoupravnimi poslovodnimi organi razmejile, pa jih mi mešamo. Nekateri poslovodni organi hote ali nehoti prekoračujejo svoja pooblastila, ker samoupravljanje ni še v polni meri zaživelo, pa po liniji najmanjšega odpora nemalokrat rešujejo probleme, za katere niso kompetentni. Tako nekomu, ki ga imenujemo tehnikar, delamo krivico, drugemu, ki bi ga morali označiti kot takega, pa ne moremo nič. Tu še nimamo pravih meril. Pri oblikovanju samoupravnih sporazumov, recimo, se dogaja, da nekateri nočejo dojeti, da je samoupravljanje dejansko imperativ za vse. Včasih pravijo: samoupravne sporazume naj napišejo pravniki. Mislim pa, da samoupravni sporazumi niso stvar pravnikov, ampak tistih, ki se sporazumevajo, zato naj samoupravni sporazumi vsebujejo predvsem njih želje in hotenja, pravniki pa naj to le pravno pravilno izrazijo. Ne pa, da so pravne formulacije napisane tako, kot ne želijo samoupravljalci in so celo v nasprotju z ustavo. Prav bi moralo biti podrejeno samoupravljanju. Vendar pa pravniki vztrajajo na samoupravnih formulacijah, kot da je življenjski moto to, da ostane do pike tako, kot je pravnik rekel.

Na vseh teh področjih sem si prizadevala za izboljšanje, vendar nisem bila vedno deležna pravega razumevanja. In tu je moja največja tlaka. Tako kot spreminjamo družbo, samoupravne medekonomske odnose, tako bi morali tudi pravo. Tudi to je včasih cokla v našem razvoju.

Ste mati in žena, gospodinja in delavka, poleg tega pa ste tako zelo družbeno aktivni. Kako vse to zmorate?

„To ni od danes. To je šola, ki se je začela med vojno, ko sem leta 1944 kot 15-letna mladinka želela stopiti v SKOJ. Ideal vsakega mladince je bilo

članstvo v SKOJ. Tam smo se naučili podpreti se ideji, za katero smo se borili. Že tedaj sem si organizirala življenje tako, da sem ideji lahko služila, ne glede na druge obveznosti. Seveda pa k temu pripomore tudi vzgoja. Izhajam namreč iz učiteljske družine v Medjimurju, kjer sem na vsakem koraku srečevala trahom, malarijo, bedo. Družine z desetimi otroki, ki so imeli vsi ene čevlje, so bile pogoste. Če začneš delati in živeti v taki sredini, potem nujno začneš razmišljati, da tako živeti ni mogoče. Pomisliš na krivičnost takega življenja.

V partizanih sem s 15. leti preživela marsikatero težavo pa tudi lakoto. To je bila šola za življenje. Seveda posledice ostanejo, saj si misliš, če si se takrat boril za idejo, potem se zanjo toliko lažje boriš tudi danes. Ob tem seveda misliš na še lepši jutri za vsakega človeka. Če je ta smer ustava in partijski dokumenti, potem praskaš in otepaš toliko časa, da ta zaživi.

Seveda pa za tolikšno angažiranost morajo biti prilagojene tudi družinske norme. Hčer vzgajam v isti smeri in zaenkrat nimam problemov z njo. Čeprav nekateri mislijo, da so otroci družbeno aktivnih žensk zanemarjeni, pa mislim, da temu le ni tako, saj je moja hčerka vseskozi odličnjakinja, kljub temu, da nobenih copat in malic ne nosim za njo po stanovanju, ampak mora za to poskrbeti kar sama. Mislim, da bo otrok tako že bolje pripravljen za življenje. V moji aktivnosti pa hčerka vidi le vzgled. Seveda pa doma ne tarnam koliko dela imam, ampak primerno angažiram vse družinske člane pri domačih opravilih. Na otroka to spet dobro vpliva, saj bo imela privzgojen čut za kolektivnost.

Da je človek aktiven, pa je zasluža tudi okolja, v katerem dela, saj sam s svojo aktivnostjo ne more nikamor. Okolje človeka zaktivira.

Kaj na sestankih najbolj pogrešate?

„Če človek mora biti toliko aktiven, mora dosti študirati. Pri nas pa ljudje vse premalo berejo. To je rak rana naših sestankov. Mislim, da bi komunisti morali veliko več prebirati Komunističnega, pa tudi druge, dodatne literature, ki bi jim lahko služila kot priročnik povsod, na vseh področjih, kjer delujejo. Učinkovitost naših sestankov bi bila potem večja.“

Pravzaprav delate v takoimenovanem moškem poklicu. Ljudje dostikrat mislijo, da ženska, ki dela na takšnem ali drugem vodilnem delovnem mestu mora postati možata. Kaj menite o tem vi?

„Ne priznavam moških in ženskih poklicev. Tisti, ki delijo poklice na moške in ženske, ne dojemajo tokov naše družbe. Če enakopravno gradimo družbo, je normalno, da se vsak vključi tam, kjer lahko največ prispeva.“

Kaj pa menite o letu žensk?

„Program aktivnosti v letu žensk je zastavljen zelo delavno, saj nadaljujemo s tistim, s čimer smo začeli intenzivneje že v NOB. Mislim, da gre pri programu za razvoj celotne družbe, ne samo žensk. Družba pa lahko napreduje le, če je vsa aktivna – ker pa je v Jugoslaviji 60 % žensk, pa je uspeh in napredek naše družbe odvisen od njih.

Seveda pa tisti, ki govori o otroškem varstvu kot o ženski problematiki, tega ne ve. Isto velja za celodnevno šolo, s katero želimo doseči, da bi imeli vsi otroci enake startne možnosti za izobraževanje in življenje. Ne smemo namreč pozabiti na otroke, ki jih je dosedaj vzgajala ulica. Čeprav gre za širši družbeni problem, pa sem prepričana, da bodo ženske delegatke v svojih TOZD in v interesnih skup-

nostih, kjer razrešujemo te probleme, izvajale pritisk za sredstva, potrebna za ta namen.

Že po navadi velja, da morajo opravljati dela, ki so natančnejša, preciznejša, rutinska in vsa dela, ki zahtevajo veliko potrpežljivost, ženske. Zato je kriva patriarhalna vzgoja, ponekod tudi šola, ki bi lahko na tem področju več naredila. Nemalokrat se tudi zgodi, da mora prej družbeno aktivna delavka po poroki vse to delo opustiti in se posvetiti le hišnim

Razgovor z Leopoldom Gregoračem

Tudi Leopold Gregorač je dobil za dan samoupravljalcev 1975 priznanje. Že v obrazložitvi smo prebrali, da je v Iskri, kjer je zaposlen že od 1947 dalje in se je v njej izkazal kot vesten, sposoben delavec z visoko stopnjo delovne zavesti, dosleden izvajalec proizvodnih nalog.

Leopold Gregorač je opravljal in še opravlja vrsto družbeno političnih dolžnosti. Dolga leta je bil član izvršnega odbora sindikalne organizacije in član delavskega sveta. L. 1955 je bil izvoljen za člana republiškega odbora sindikata delavcev kovinske industrije Slovenije. Od l. 1960 dalje je bil član sekretariata osnovne organizacije ZK,

Leopold Gregorač.

v letih 1966 – 1967 pa njen sekretar. Leto pred tem je bil predsednik delavskega sveta tovarne, od l. 1967 pa do 1968 pa član upravnega odbora tovarne. Deluje tudi kot sodnik porotnik pri okrožnem sodišču v Kranju, poleg tega pa dela tudi na terenu, saj je bil od l. 1958 pa do 1963 predsednik, oz. podpredsednik odbora SZDL na terenu Zlato polje v Kranju. Ukvarja se tudi z ljudsko tehniko, kjer dela v odboru že od 1949 dalje, je član sveta za obrt pri občinski skupščini v Kranju, uveljavil se je tudi v domačem hišnem svetu.

Je dolgoletni družbeno politični delavec. Njegovo delo začena pravzaprav z razvojem tovarne Iskra v Kranju. Sodeloval je v mnogih organih in organizacijah, v tovarni in izven nje, vedno pa v delavski sredini, spoznaval probleme delavcev, njihova stališča in hotenja in se zanje zavzemal. Predvsem to velja za obdobje, ko je bil predsednik delavskega sveta tovarne.

Ohranitev stikov z delavci mu je omogočala vsestransko presojo predlaganih rešitev, med njimi je znal odgovorno in objektivno izluščiti tiste, ki so bile resnično napredne, in je zato vzpodbujal samoupravne odločitve v njihovo korist.

S tem je dejansko prispeval k uveljavitvi samoupravnih organov in

opravičilo, poleg rednega službenega. Ironično tudi zveni, ko delavke pripovedujejo, kako je v njihovih delavnicah 20 ali več žensk, mojster pa je možki.“

– Hobi?

„Nimam časa zanj. Če pa bi ga imela, bi bilo to branje, dobra gledališka predstava, poslušanje dobre glasbe, tudi pletenje in kuhanje. Rada hodim z družino tudi v naravo.

Življenje je konjiček. Če ga tako vzameš, zmoraš vse.“ Mara Ovsenič

odnosov, nenehno krepil zaupanje delavcev v lastne sile ter jih tako in s tem navajal, vzpodbujal in zavezoval k uresničevanju njihovih celovitih samoupravnih pravic in dolžnosti. Tega svojega deleža in prispevka k utrjevanju in uresničevanju samoupravljanja ni prispeval le z upravljanjem zaupane mu funkcije predsednika delavskega sveta, ampak je tako ravnal tudi kot član družbeno političnih organizacij in njihovih organov. Zaradi take vse stranske dejavnosti, poštenosti in objektivnosti je zelo cenjen med delavci Iskre v Kranju, zato uživa tudi njihovo zaupanje.

Leopold Gregorač sodi med delavce, ki veliko žrtvujejo za gospodarski napredek delovne organizacije in za razvoj resničnih samoupravnih odnosov v njej ter jim ni žal ne truda ne časa za uresničitev tega cilja. Tako je zapisano v obrazložitvi za priznanje, ki ga je dobil Leopold Gregorač 13. junija 1975 v Celju.

Vprašali smo tov. Gregorača, koliko pomeni ta nagrada tudi priznanje kolektivu Iskre, oz. koliko meni, da je lahko toliko aktivno samoupravno delo tudi po zaslugi sredine, v kateri se je uveljavil?

„Nagrada je pravzaprav priznanje ne samo za moje zasluge, ampak predvsem tudi za zasluge takratnega kolektiva. Mislim namreč, da je jedro mojega delovanja bilo prav v tistih najtežjih letih v Iskri, ko sem bil predsednik delavskega sveta. Da pa sem bil tedaj predsednik, je pa gotovo stvar kolektiva, s katerim sem delal. Zato enačim svoje priznanje s priznanjem kolektiva.

Nagrada meni je torej priznanje vsem tistim, ki so tedaj toliko naredili tako na družbeno političnem kot na samoupravnem področju. Tedaj smo imeli le en delavski svet in eno sindikalno podružnico, zato je delo za 7.000-članski kolektiv slonelo predvsem na ramenih posameznikov. Danes je teh sindikalnih podružnic več in tudi ljudi, ki se aktivno vključujejo v samoupravno odločanje znatno več. Sicer se je pa tudi Iskra iz 7.000 delavcev pomnožila na 24.000 delavcev.“

Kako ocenjujete svoje delo in uveljavljanje dosežkov v Iskri?

„Čeprav sem zadnja leta v samoupravnih organih manj sodeloval, zaradi bolezni – imel sem namreč srčni infarkt – mislim, da je v Iskri samoupravljanje le razvito v kar zadovoljivi meri. Delegatski sistem, s katerim prenašamo odločitve in tudi druge težavnejše naloge na delavca, je zelo razmahnil samoupravno delovanje. Če samo pomislim na leto 1965, na organiziranost podjetij tedaj in danes, se pravzaprav sam navdušeno zavem razlike. Tedaj je več podjetij upravljalo samo z enim žiro računom, in dohodki so bili tedaj skupni, tako kot je zahteval zakon. To je pomenilo solidarno pokrivanje izgub, nerentabilnih organizacij, zaradi česar smo pogosto imeli le 80 % osebnih dohodkov. No, danes, ko je uresničen razvojni plan in ko ima združeno podjetje TOZD-e s samostojnimi žiro računom, ni več govora o takim solidarnem delovanju. TOZD si sama pomaga iz težav. Danes normalno poslujemo, in razvoj Elektromehanike gre bliskovito naprej.“

Ali ste tedaj, ko ste med prvimi delavci snovali razvoj Iskre, pričakovali tolikšen razvoj?

„Najbrž ga nisem res nikoli. Ne samo zaradi tega, ker mi je za razmišljanje o daljnosežnosti naših dosežkov zmanjkovalo časa, saj sem bil član delavskega sveta in upravnega odbora, vendar tudi zato, ker preprosto človek ne more razumeti, da se danes tako hitro in v širino razvija vsa industrija. Pri nas se je recimo razvoj pričel s kinoprojektorjem.“

Kako ste se počutili, ko ste zvedeli, da boste dobili nagrado? „Zvedel sem, da bom dobil nagrado samoupravljalcev, 4 dni pred podelitvijo. Tedaj so me poklicali iz sindikata kovinske industrije Slovenije iz Ljub-

(Nadaljevanje na 7. strani)

PRED 25 LETI

(Nadaljevanje s 1. strani)

družbe, smo identificirali, vemo, da je med najhujšimi in najbolj trdovraten tehnokratizem, ki smo ga, saj tako kaže, v naši teoretični miselnosti že premagali in mu dali tisto mesto, kamor sodi. V praksi pa boj s tehnokratizmom vsekakor ni niti lahek niti kratek, vendar pa je volja tudi in delavski razred upravičeno terja, da sam vodi in upravlja, ne pa da nekdo vodi in upravlja v njegovem imenu in zanj.

Pot k samoupravljanju se je torej začela pri nas pred 25 leti skromno in brez trušča, ko smo na podlagi sprejetega zakona začeli voliti prve delavske svete po tovarnah, podjetjih in ustanovah. Četrto stoletje je minilo od takrat in danes lahko že vidimo rezultate, ki so pozitivni in vzpodbudni. Vendar pa se pri vsem tem v polni meri zavedamo, da je do idealnega samoupravljanja, do zaresnega uresničevanja tega še dolga pot. Sprejetje nove ustave, decentralizacija, boj proti tehnokratizmu, usposabljanje delavskega razreda za vodenje in upravljanje, vse to je danes v polnem teku. Zato lahko trdimo, da že danes samoupravljanje ni prazna beseda, da je dejstvo in bistvo našega življenja in dela pa tudi razvoja na poti v socializem za prihodnje. mak

Proizvodnja v ZP v maju 1975

Izpolnitev v 000 din

INDUSTRIJE	I.-V./74(1)	I.-V./75	mesečna r.	Odnos mes. r. do mes. pl.	Odnos r. I.-V./75 do let. pl.	Odnos r. I.-V./75 do pl. I.-V.	Odnos r. I.-V./75 do r. I.-V./74
TELEKOMUNIKACIJE	634.656	716.969	145.415	90,1	39,0	93,2	112,0
ELEMENTI ZA ELEKTRONIKO	241.181	253.295	51.273	77,0	31,6	80,9	105,0
ŠIROKA POTROŠNJA	282.714	278.354	49.823	73,4	30,3	82,7	98,4
AVTOMATIKA	287.939	301.392	72.691	104,0	35,9	86,2	104,6
AVTOELEKTRIKA	141.992	168.482	35.812	88,6	33,5	87,5	118,6
EMO	180.981	167.116	28.320	67,0	27,5	79,0	92,3
SKUPAJ BRANŽE	1.769.463	1.885.608	383.334	85,5	34,2	86,8	106,5
IC Servis	22.413	31.701	6.500	123,2	48,3	127,6	141,4
Inštitut za prod. in metr.	6.873	12.492	4.000	290,9	75,7	181,7	181,7
SKUPAJ ZP ISKRA	1.798.749	1.929.801	393.834	86,5	34,5	87,5	107,2

(1) V koloni 5 je zajeto 5/12 realizacije branž, seštevane na osnovi podatkov iz plana leta 1975.

(Nadaljevanje s 1. strani)

zalogo naraščajo, izvoz ne poteka po planu, dolžniki pa ne plačujejo svojih obveznosti. IEZE ima še posebne težave z dolžniki znotraj Iskre, zato pozdravljajo nedani sklep sestanka vseh vodilnih delavcev Iskre, da je treba doseči prvenstveno poravnava-nje obveznosti znotraj Iskre!

ŠIROKA POTROŠNJA: Ta branža ima največje težave v plasmaju svojih izdelkov, posebno TV in gospodinj-skih aparatov; in še to kar so prodali jim kupci zelo počasi plačujejo.

AVTOMATIKA: ta branža kot celota nima kritičnih težav s plasmajem svojega blaga, čeprav se kot ostale bori za vsak dinar, ki ga mora izterjati, če hoče pridobiti sredstva za tekoče proizvodnje novih dobrin v nenehnem krogu B-D-B (blago, denar, blago).

ISKRA COMMERCE: z enakimi težavami, kot se z njimi borijo branžne delovne organizacije in njihove TOZD, se bori tudi IC, ki pa poleg drugih obveznosti iz prodaje Iskrinih izdelkov doma in v svetu, preskrbuje Iskrine OZD z reprodukcijskimi materiali (lastna domača nabava in uvoz). To zadnje je pa prav v sedanjem času splošne nelikvidnosti v velikih težavah, ker smo na drugi strani tudi mi sami slabi plačniki. Razlog? Ker prodajamo enim in pogosto kupujemo pa pri drugih; tega kroga potem nikakor ne moremo zapreti in dolgove s terjatvami poravnati.

Na sestanku je bilo ponovno poudarjeno dejstvo, da je danes v času velike svetovne krize še kako po-

membno, da mi kot proizvajalci posvetimo skrajno skrb KVALITETI našega dela, KVALITETI izdelkov, ter ne nazadnje SOLIDNOSTI POSLOVANJA, ki zadeva tako SOLIDNE CENE, IZVRŠEVANJE POGODBENIH OBVEZNOSTI, ki zadevajo DOBAVNE KOLIČINE in DOBAVNE ROKE. Kupec, posebno inozemski, izbira med najbolj solidnimi dobavitelji, ker to lahko, saj je konkurenca na tržiščih dosegla izredno stopnjo. Nimamo se več na kaj zanašati razen na svojo pamet, na svoje roke in svoje sposobnosti, da znamo rezultate svojega dela tudi ustrezno zadovoljivo vnovčiti.

Na sestanku je bilo še precej govora o naši notranji organizaciji dela in poslovanja, kar moramo še nadalje gojiti in izpopolnjevati, pri čemer ne smemo zanemariti informatike, ki jo na vsak način moramo spraviti na isti imenovalec v celotnem ZP.

In zaključki? Resnost položaja narekuje naslednje smernice našega nadaljnjega poslovnega obnašanja:

— znižati uvoz! Nabave repromateriala iz uvoza preusmeriti na domače materiale. Pri teh naporih morajo sodelovati tako razvijalci, konstrukterji, tehnologi, planerji in nabavni referenti;

— napraviti red v planiranju in naročanju! Odpraviti je treba 5-kratne sigurnostne faktorje in se spustiti na realna tla!

— držati se dogovorov o medsebojnih odnosih, prioriteti pri poravnavi obveznosti, o skupnih nastopih na tržiščih, o...

pomoč s strani ZP, posebno s strani področja za inovacije.

MEDSEBOJNA PORAVNAVA NUJNA

Precej težji sestanki so imeli finančni direktorji danes, v ponedeljek, 23. 6. 1975, v okviru svojega področnega kolegija, ki ga je vodil direktor področja Edi Delopst, saj je bila tudi problematika, ki so jo obravnavali, zelo koščljiva.

Razpravljali so o tem, kako zadovoljivo rešiti poravnavo medsebojnih obveznosti, ne samo branže — Commerce, temveč tudi branže med seboj. Sestanek vseh poslovnih kolegijev delovnih organizacij je sprejel zaključek, da je treba takoj izdelati načrt, kako urediti poravnavo medsebojnih obveznosti (o tem je naše glasilo pisalo v št. 22/23 — 21. 6. 1975.) in je to nalogo naložil v izvršitev prav kolegiju finančnih direktorjev, ki pa na tej seji še niso našli skupne rešitve, zaradi različnih interesov in različnih stališč direktorjev posameznih delovnih organizacij.

Toda, enkrat bo treba zagristi v to sicer kislo jabolko, ker: danes je še kislo, jutri bo grenko in pojutrišnjem morda še težje prebavljivo, z mnogimi nevšečnostmi in še bolj neprijetnimi posledicami, kot si mislimo danes.

Nesporno pa je ostalo dejstvo, o katerem so se strinjali vsi, da se morajo vse obveznosti poravnati na tak ali drugačen način, ali z akceptnimi nalogi, ali s sprotnim poravnavanjem dospelih faktur, ali pa preko interne arbitraže!

Razprava, ki se je sukala o problemu pomanjkanja likvidnih sredstev, ki naj bi bile osnova za financiranje letošnjih proizvodnih planov, je nakazovala tudi eno izmed možnih rešitev problema: današnjim tržnim potrebam in obstoječim finančnim zmogljivostim ustrezno bi bilo treba na novo uskladiti plane proizvodnje. To pa bi se po domače reklo: rebalansirati plane TOZD in delovnih organizacij. Te misli so na kolegiju bile samo navržene, saj je za rešitve in sklepe v tej smeri pristojen samo tisti samoupravni organ v TOZD in DO, ki je plan sprejel.

V zaključku našega poročanja s sestankov poslovnih kolegijev ZP oz. področnih kolegijev, obveščamo naše bralce, da je v petek, 6. 6. 1975, zasedal kolegij direktorja področja za organizacijo ZP, in bomo o njem poročali v naslednji številki našega glasila.

Konkurenca, da, vendar ne nelojalna

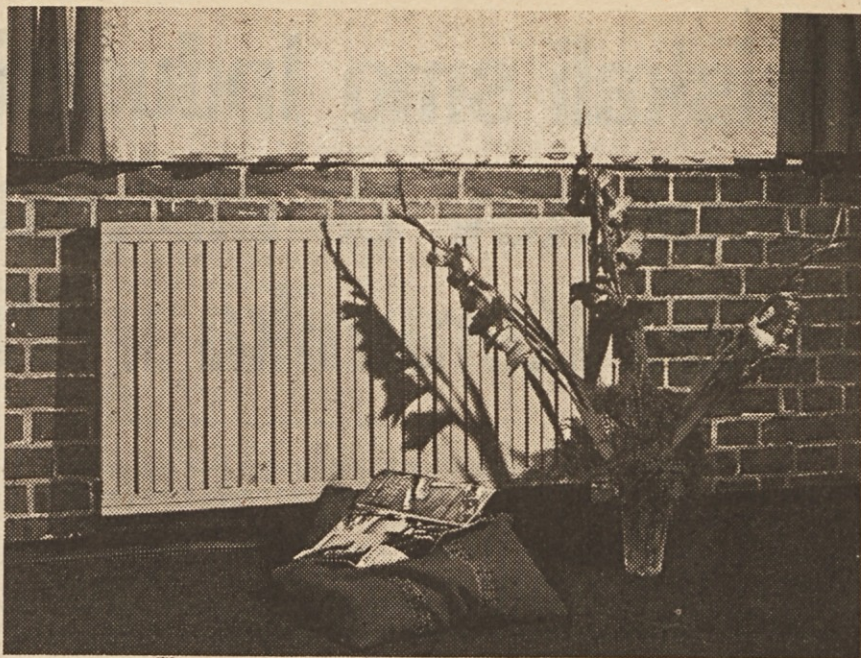
V Jugoslaviji je kar 20 proizvajalcev radiatorjev, nihče od njih pa se ne more pohvaliti s kakšnim večjim prodajnim uspehom, s kakšnim večjim dohodkom. Mnoge tovarne, predvsem tiste, ki so bile zgrajene „na vrat na nos“, brez ugotavljanja, če jih je sploh umestno graditi, delajo na meji rentabilnosti, pogosto pa tudi pod njo. Pravijo, da jugoslovanski kupec vse prenese in tako lahko plačuje tudi številne nepremišljene investicije novejšega datuma.

Glede vsega tega je položaj v EMO, povsem drugačen. EMO je glede proizvodnje jeklenih radiatorjev daleč pred drugimi jugoslovanskimi podjetji, saj s svojimi izdelki pokriva več kot polovico povpraševanja na našem trgu.

Radiatorje so začeli izdelovati že leta 1930. V obdobju pred II. svetovno vojno je šlo le za manjše količine, po vojni pa je celjski kolektiv vložil precejšnja sredstva v nakup strojev in opreme za ta oddelek. Zgradili so tudi novo tovarniško dvorano, v kateri poteka zdaj skoraj povsem avtomatizirana proizvodnja.

V teh novih prostorih — odprli so jih pred petimi leti — izdelujejo tako imenovane Emoterm radiatorje, v starem oddelku pa trika radiatorje. Prvi radiatorji so izredno sodobni, drugi pa so klasične vrste, kakršne smo navajeni gledati že več desetletij.

Zanimivo je, da je povpraševanje po trika radiatorjih mnogo večje kot

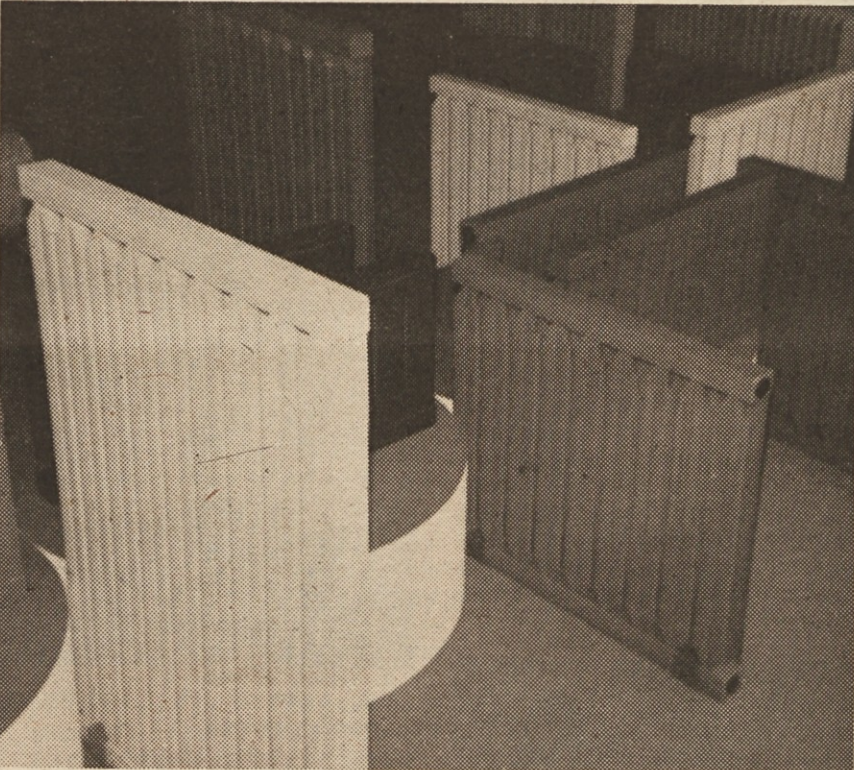

Novi Emoterm radiatorji so funkcionalni in lični.

po novih Emoterm radiatorjih, pa čeprav so slednji oblikovno in funkcionalno boljši, med drugim pa tudi varnejši, ker nimajo nobenih ostrih robov. Res je, da so nekoliko dražji, toda ta razlika gotovo ni odločilna.

V EMO menijo, da je glavni „krivec“ konzervativnosti kupcev v monterjih in pa tudi projektantih. Izkazalo se je, da so vsi ti premalo obveščeni o značilnosti Emoterm radiatorjev.

Lep pregovor pravi: „Če ne gre Mohamed h gori, gre gora k Mohamedu“. Tudi v EMO so se odločili za to „drugo varianto“, sklicali številne projektante iz vse države ter jih seznanili s karakteristikami novih radiatorjev. Ta korak je že prinesel določene rezultate, kljub temu pa trika radiatorji še vedno „topli“ zapuščajo tovarno, Emoterm radiatorjev pa imajo kar precej na zalogi.

Emovi sodobni Emoterm radiatorji, razstavljeni na zagrebškem velesejmu.

UKREPI ZA VARČEVANJE

Vsi varčujemo za boljši jutri

Varčevanje vseh članov kolektiva bo izboljšalo splošno ekonomsko stanje v Iskri — Elektromehaniki

Skupne službe Iskre—Elektromehanike so prejšnji mesec izdelale posebne ukrepe za varčevanje. Sklepe sta sprejela delavski svet in poslovni odbor na svojih zadnjih sejah.

Gospodarska gibanja in splošno ekonomsko stanje v tej OZD, na katerega nenehno vplivajo inflacijski pritiski in nekateri drugi dejavniki, zahtevajo od slehernega člana tega velikega kolektiva varčevanje.

Sprejeti varčevalni ukrepi imajo en sam cilj: doseči znižanje stroškov, ob ohranitvi poslovne usmeritve vseh TOZD in vseh nalog, ki so določene z gospodarskim planom za letošnje leto. V teh nujnih ukrepih so zajete predvsem tiste konkretne akcije, s katerimi lahko neposredno vplivamo na višino stroškov. Varčevanje mora postati prizadevanje celotne OZD, na vseh delovnih mestih, še posebej pa na področju razvojnih, tehnoloških, investicijskih, nabavnih in planskih dejavnosti. Varčevati pa bo treba tudi pri prodaji, zaposlovanju novih delavcev, kontroli kvalitete ter finančnih in organizacijskih službah.

Na zadnjem 2. zasedanju DS Iskre—Elektromehanike so se delegati dogovorili, da veljajo varčevalni ukrepi za vse TOZD. Vodstva posameznih TOZD pa jih bodo prilagodila specifičnosti proizvodnje in dislokacije.

V TOZD Radiatorji so prepričani, da se bo njihov novi izdelek kmalu docela uveljavil na tržišču in, da se bo razmerje v prodaji teh dveh vrst radiatorjev obrnilo v korist Emoterm radiatorjev.

V novi dvorani imajo zdaj eno proizvodno progo, nameravajo pa kompletirati še drugo tako, da bi lahko v doglednem času precej povečali proizvodnjo novih radiatorjev.

Trika radiatorje izdelujejo zdaj v dveh izmenah, Emoterm radiatorje pa v eni. Na mesec izdelajo okoli 140.000 členov klasičnih in 50.000 novih radiatorjev.

Iskrin kolektiv v Celju prodaja radiatorje predvsem v Sloveniji, v zadnjem času pa se jim vse bolj odpira tudi tržišče na jugu države, predvsem v Bosni in Hercegovini in na Hrvaškem.

V zvezi s prodajo nam je direktor TOZD Radiatorji Drago Hempt povedal naslednje: „Prišli smo do spoznanja, da izdelkov toplotne tehnike ne moremo prodajati tako kot drugih izdelkov široke potrošnje. Bistven element pri tem so investitorji in projektanti, saj je od njih odvisno, kateri izdelek bodo vgradili v objekt.“

EMO radiatorjev ne izvaža, ker bi jih moral prodajati pod ceno, konkurenčni pa na tujem trgu niso predvsem zaradi visokih cen repromateriala.

Kot smo že v uvodu zapisali je v Jugoslaviji kar 20 proizvajalcev radiatorjev. Razumljivo je, da je zato beseda nanesa tudi na medsebojno konkurenco. Boj za osvojitve tržišč je med njimi velik, o konkurenci pa nam je direktor Drago Hempt povedal tudi naslednje: „Žal obstajajo na našem področju prvine nelojalne konkurence. Prav v zadnjem času se tega poslužuje znana tovarna iz Velenja, o čemer je izšel tudi članek v Delu. Memimo, da je tak način konkurence med proizvajalci grelnih teles neprimeren.“

Lado Drobež

obnašali do nastalih stroškov in do uporabe sredstev in premoženja. Tak odnos je vodil k poslabšanju našega gospodarskega položaja. Tega se zdaj zavedamo vsi in zato moramo gospodariti tako kot bi ravnal vsak dober gospodar.

Posebno skrb bo treba posvetiti ekstenzivnemu zaposlovanju in čim boljšemu izkoriščanju obstoječih kadrov in drugih potrebnih kapacitet. Le tako bomo lahko vsaj malo ublažili posledice naše nelikvidnosti in pomanjkanja obratnih sredstev, ki povzroča zastoje tudi pri dobavi različnih materialov za neposredno proizvodnjo.

Alojz Boc

SREČANJE Z ABRAHAMOM

Sekretar skupščine združenega podjetja Iskra in glavni urednik našega tednika „Iskra“ — Bogomir Mohor se je te dni zapisal med petdesetletnike. Iskreno mu čestitamo in mu ključemo še na mnoga leta!

BOLJE PREPREČEVATI KOT ZDRAVITI

V četrtek, 19. 6. 1975, je pod vodstvom direktorja področja za inovacije ZP Iskra Miloša Kobeta, zasedal področni kolegij, ki je imel na dnevnem redu obravnavo tez o usklajevanju proizvodnih programov v Iskri. Dogovor, kako naj bi postopali, ko se na trgu lahko pojavi več enakih proizvodov različnih TOZD Iskre, postaja z dneva v dan aktualnejši, saj bi se z dogovorjenimi „pravili obnašanja“ lahko izognili marsikateremu nesoglasju in medsebojnim nestrpnostim in hoje drug drugemu „v zelje“. Bolje je preventiva kot kurativa, ali po domače: bolje preprečevati bolezni kot pa bolezen zdraviti, je bilo vodilo sestavljalca tez, o katerih bo še govorila, ko bodo toliko strokovno pripravljene, da bodo sposobne za javno razpravo. Eno pa je osnovno: s postopnim in trudopolnim delom moramo preko sporazumevanja čimprej priti do čistih branž in medsebojno usklajenih programov, v katerih naj bi bila „mejna področja“ čim boljše definirana. TOZD in branžne delovne organizacije pri tem delu pričakujejo

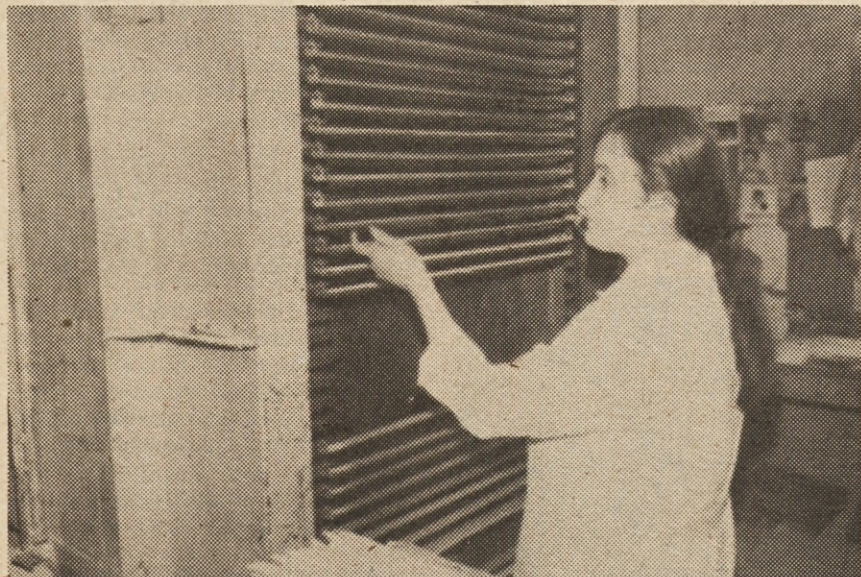
Obiskali smo Industrijo elementov za elektroniko - TOZD Keramika v Vižmarjih

S kar veliko predolgim premorom se to pot v našem listu srečujemo s TOZD Keramiko v Vižmarjih, ki je ena izmed najstarejših proizvodenj v Industriji elementov za elektroniko. Stekla je že v l. 1947, po skromnih začetkih, da se je potem z leti razvila v pomembno proizvodno vejo. Danes to temeljno organizacijo združenega dela predstavljamo z reportažo, ki naj ta marljivi in prizadevni delovni kolektiv, njegove napore, dosežke in probleme, pokaže v luči dosedanjih osemindvajsetih uspešnih let.

Kot smo že v uvodu omenili segajo začetki proizvodnje keramike v l. 1947. Začela se je na Črnučah, bila nato prenešana na Pržan, l. 1956, pa se je usidrala v Vižmarjih, v hiši, ki je prej služila dvema obrtnikom in so jo za proizvodnjo keramičnih telesc za plastne upore ustrezno adaptirali in potem z leti preurejevali in dozidavali, da bi v njej čim bolj razporedili tovrstno proizvodnjo.

garderobah, ventilaciji in podobnem, kar bi izboljšalo dokaj težke delovne pogoje, v katerih dela ta naš delovni kolektiv.

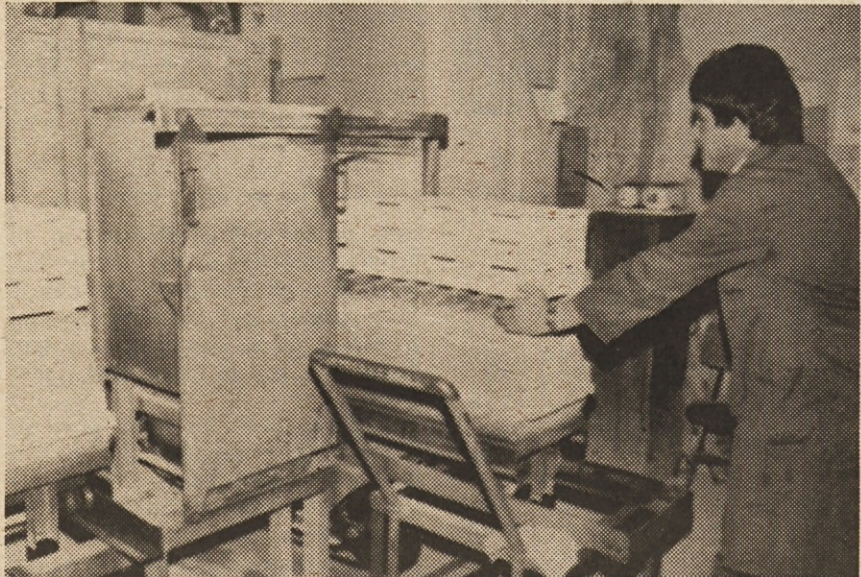
V TOZD Keramika v Vižmarjih je zaposlenih trenutno 139 delavcev. Približno četrtina med njimi je režijskih delavcev, tri četrtine pa proizvodnih delavcev, ki so lani dosegli proizvodno vrednost 10,920.000 dinarjev, oz. 431.000.000 keramičnih

Leposlava Radjen dela pri stroju – sušilniku pramenov – v paličice iztisnjene keramične mase.

Čeprav ti delovni prostori niso najbolj primerni in je TOZD Keramika edina, ki se še ni preselila v ustrežnejše in sodobnejše delovne objekte, pa se je njena proizvodnja v teh letih tako utrdila, razvila in razširila, da lahko rečemo, da so kljub vsemu delovni prostori v Vižmarjih dodobra izkoriščeni.

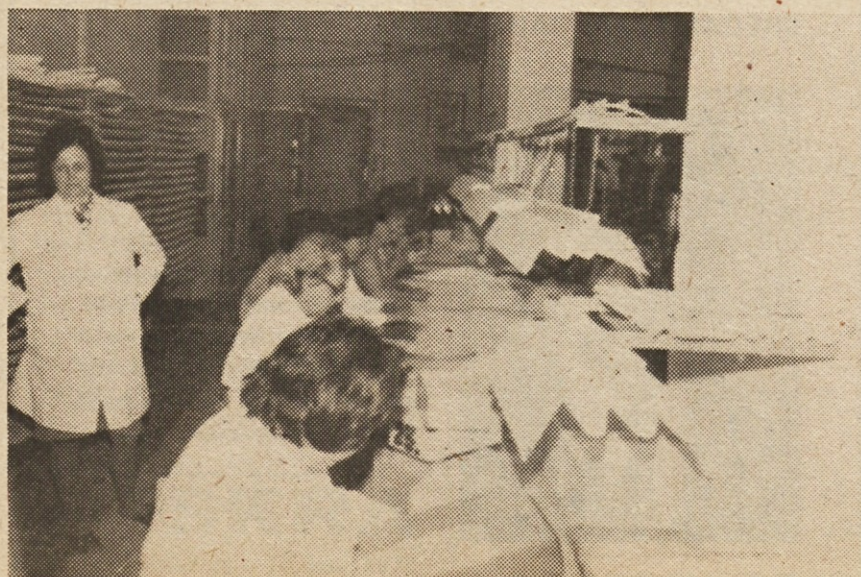
telesc za plastne in žične upore. Dosežena realizacija TOZD Keramika v lanskem letu je bila za nekako, 10 % večja od le-te v l. 1973, medtem ko njen letošnji proizvodni načrt predvideva proizvodnjo blizu 550 milijonov kosov uporabnih telesc, v vrednosti 13,930.000 dinarjev (po stalnih cenah).

Bajram Skolja vlaga novo šaržo keramičnih telesc v električno tunelsko peč.

S tem sicer ne rečemo, da jih ne bi bilo mogoče še kaj preurediti in izpopolniti. Zlasti bi bile v tej smeri potrebne dopolnitve v sanitarijah,

Načrtovane letošnje obveznosti v Keramiki solidno izpolnjujejo in, če ne bo kakih hujših ovir in neugodnih okoliščin, ni bojazni, da za dobro

Delavke na traku za prebiranje uporabnih telesc in pri medfazni kontroli.

Delavka Nada Stare pri vrtanju uporabnih telesc.

četrtino večjih načrtovanih obveznosti ne bi uspeli uresničiti. Za ta delovni kolektiv velja, da njegovo število delavcev že nekaj let ostaja praktično enako, torej se lahko pohvali z minimalno fluktuacijo, pri čemer naj povemo še to, da je dobršen del delovnega kolektiva sestavljen iz delavcev, ki so doma iz Vižmarij in Šentvida,

Vlasto Kalinović dela v oddelku za površinsko brušenje.

torej iz neposredne in bližnje okolice, ki so na svoje delo močno navezani in med njimi do bistvenih sprememb v kolektivu ne prihaja pogosto, ali pa vsaj ne v obsegu, kot je to primer v mnogih drugih naših temeljnih organizacijah združenega dela. Tudi v tem je morda delno ključ za uspehe, ki jih kolektiv dosega v sicer ne najbolj ustrežajočih delovnih prostorih, kljub zahtevnosti in za precejšen del članov kolektiva dokaj težkih delovnih pogojih. Proizvodnja keramičnih telesc je namreč zvezana s prahom, vlago, s temperaturo do 500°C in preprih, terja pa tudi dokajšnje prenose po nadstropjih, kar vse od članov kolektiva terja dodatne napore.

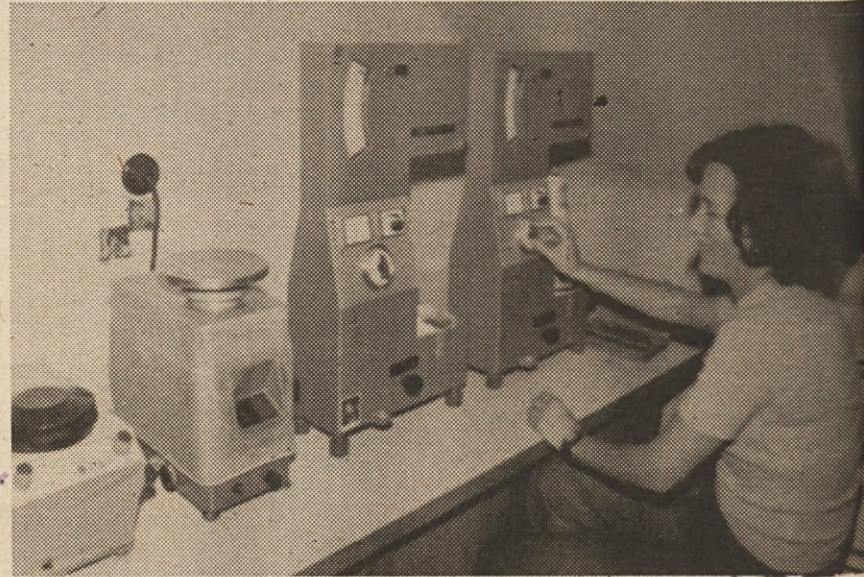
S svojo proizvodnjo TOZD Keramika v največji meri zalaga TOZD Upori v Šentjerneju in sicer s keramič-

Marija Razpet dela na stroju za rezanje pramenov.

Ta posnetek prikazuje proizvodni oddelek TOZD Keramika, v katerem vrtajo uporabna telesa.

Tončka Aksentijević je dolgoletna, vestna in marljiva sodelavka v oddelku za meritve TOZD Keramika.

Končna kontrola keramičnih uporabnih telesc je najpomembnejša. Kontrolorka Terezija Pečnik pri delu.

Delavki Gizela Žalac in Ana Marinič delata na stroju – ekstrudorju, ki iztiska pripravljeno zmes v ustrezno debele paličice.

nimi telesci za plastne upore, določen del proizvodnje telesc gre v TOZD Elektronika v Horjulu, kjer teče poleg drugega proizvodnja žičnih uporov, razen tega v Keramiki opravljajo razne usluge za TOZD Instrumenti v Otočah in nekatere druge v okviru združenega podjetja Iskra. Vsa njihova proizvodnja je sicer usmerjena na domači trg, za potrebe naštetih TOZD Iskre, vendar pa gredo posredno tudi v izvoz, kot končni izdelek predvsem TOZD Upori v Šentjerneju.

Čas je, da spregovorimo tudi o sami proizvodnji TOZD Keramika. Za proizvodnjo keramičnih telesc v Vižmarjih je osnovna surovina kaolin, katerega v celoti uvažajo iz ČSSR in Vzhodne Nemčije. K sreči z uvozom te surovine nimajo posebnih preglavic in so glede tega precej na boljšem v primerjavi z nekaterimi drugimi našimi delovnimi kolektivi, ki iz leta v leto bijejo hud boj s problemi uvoznega materiala. Razen uvoženega kaolina pri proizvodnji porabijo tudi precej kremenčevega peska in gli-

nenca, hkrati pa tudi porcelanskih črepih (zlasti bolj kakovostnega porcelana).

Vse te materiale morajo ustrezno zdrobiti in zmleti in z dodatki zgnesti v maso, ki mora biti v svojem sestavu čimbolj izenačena. Dobro zgneten masa mora nato skozi vakuumске stiskalnice, v katerih jo izoblikujejo v palice, seveda različnih debelin, pač po potrebah za posamezne vrste uporabnih telesc. Palice nato še prevrtajo in šele potem na ustreznih paletah pridejo v električne tunelske peči, kjer jih žgejo, da končno dobijo ustrezno obliko in postanejo trda uporabna telesa.

V tem proizvodnem ciklu imajo električne tunelske peči odločilno vlogo, zato nekaj več o njih. Po večini so dolge od 18–20 metrov in žganje telesc v njih traja od 2 do 3 dni, pač različno, za različne vrste telesc, žgejo pa jih pri temperaturi 1.300 do 1.400°C, kar govori, da so te peči

Sarajevski odmevi

(Nadaljevanje s 1. strani)

čitev, ki morajo dobiti prednost in postati izhodišče zavestnih naporov Iskrinih samoupravljalcev in drugih odgovornih ljudi.

TEDEN ISKRE V SARAJEVU

Pretekli teden je skupina sodelavcev iz Iskra Commerce obiskala filijale v Sarajevu in Banja Luki. Poglavitni namen obiska je bil spoznati možnosti in pogoje za organiziranje „Tedna Iskre“ v Sarajevu. Delavci v Domačem trgu ter v Marketingu namreč trdijo, da bi bila taka prireditev za Iskro pomembna in koristna, tako z vidika tekoče kot tudi dolgoročne tržno poslovne politike Iskre, kakor tudi zaradi izpopolnitve in utrjevanja njene ugleda ter novih marketinških prijemov. O namenu in celotni zamisli „Tedna Iskre“ v Sarajevu bomo pisali kdaj drugič, predvsem pa potem, ko bodo branže tudi same povedale kako in s čim nameravajo sodelovati. Le eno pa je jasno že sedaj, da bi to morala biti prireditev, ki bi bila namenjena celotni jugoslovanski poslovni javnosti, in ki bi morala ustvariti vtis, predstaviti možnosti in sposobnosti Iskre za bodoča, razširjena

OBISKALI SMO INDUSTRIJO ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO – TOZD KERAMIKA V VIŽMARJIH

(Nadaljevanje s 4. strani)

močan potrošnik električnega toka. Seveda imajo v Vižmarjih tudi manjše peči, kjer je peka hitrejša. Razumljivo je ta del proizvodnje v Keramiki v dobri meri odvisen od redne dobave električne energije, zato so bile zlasti v l. 1973, delno pa še tudi lani, ko je bilo precej nevarnosti z izpadi električne energije, tudi v Vižmarjih težave z zastoji.

Do l. 1968 je tekla v Vižmarjih tudi proizvodnja sicer dokaj različne kondenzatorske keramike, ki pa se je tedaj izločila iz TOZD Keramika v Vižmarjih in so jo preselili v nov objekt na Stegnah. Tako je v Vižmarjih zdaj celoten asortiment keramike za plastine in žične upore.

V zadnjih letih so v TOZD Keramika v Vižmarjih le malo ustvarjenih sredstev vlagali v investicije. Nekaj več sredstev so porabili lani in to zgolj za investicije v strojno opremo, nekaj za zamenjavo že zastaranih strojev in naprav, nekaj pa za novo opremo, da bi tako zlasti odpravili nastala ozka grla v proizvodnji in za končno kontrolo.

Kakšnih večjih vlaganj v sam objekt in njegovo nadaljnjo izpopolnitev najbrž tudi ni pričakovati, razen seveda izboljšave sanitarnih razmer, garderob in ventilacije, kar vse naj bi izboljšalo delovne pogoje za kolektiv, katerega precejšen del dela v resnično težkem okolju.

Po vsem, kar bi v Vižmarjih še lahko adaptirali, bi morda bilo mogoče doseči proizvodnjo do 700 milijonov kosov uporovnih teles. Za postavitev nove tovarne keramike bi bila potrebna zelo velika finančna sredstva. Neki izračuni kažejo, da bi investicije v novo tovarno terjale celo do 1 dinarja na 1 dinar vrednosti izdelanega keramičnega telesa. Ob tem sicer ne smemo reči, da za Keramiko ni nadaljnje perspektive. Nasprotno iščejo različne možnosti tudi v okviru in v sodelovanju z ostalo keramično industrijo, skratka iščejo poti, ki bi ob manjših finančnih sredstvih zagotovila nadaljnjo uspešno proizvodnjo.

Naš sprehod skozi TOZD Keramika v Vižmarjih je s tem pri kraju. Upamo, da smo ta naš delovni kolektiv in njegovo delo vsaj približno opisali našim bralcem in v zapisu povedali vsaj vse tisto najbolj bistveno. Če pa nismo povedali vsega, je morda še bolje, saj bi tako bilo bolje, ko bi na straneh našega lista pogostejše spregovorili tudi o tem delu naše dejavnosti.

O problemih, predvsem akumulativne sposobnosti in drugih bomo o TOZD Keramika še pisali. Prav tako smo dolžni spregovoriti tudi o delu razvojnikov s tega področja. Le-te smo v današnjem zapisu namerno izpustili, da bi se lahko o njih razpisali v eni izmed naslednjih števil „Iskre“.

—J. C.—

sodelovanja s poslovnimi partnerji v Bosni in Hercegovini. Prireditev naj bi časovno sovpadala z otvoritvijo in začetkom obratovanja nove elektronske telefonske centrale METACONTA 10 C. Pričakujemo, da bomo za to prireditev dobili vsestransko podporo v branžah, kajti samo razumevanje zanj bi bilo premalo.

To pa seveda ni bil edini namen naše poti v Bosno. Pogovori o tem kako tečejo posli, kakšni so problemi, kako je s plačevanjem dobavljenega blaga, kakšna je tržna situacija sploh, kakšne so perspektive za prihodnje plasmane Iskrinega blaga, so bile prav tako teme na dnevnem redu tega obiska. Obiskali smo tudi servisne delavnice, Iskrine prodajalne in poslušali predloge in pripombe tamkajšnjih naših sodelavcev.

BOGATA BILANCA SARAJEVSKE FILIALE

Prijetno je poslušati in razpravljati z Emirjem Softičem, sedanjim direktorjem filiale v Sarajevu. Že 10 let stoji v Iskri z obema nogama ter preudarno, vplivno in zavzeto uravnava poslovne interese Iskre s tem območjem. Ko mi je govoril o svojem sinu, ki je Iskrin štipendist in študira v Ljubljani elektro-tehniko, sem nehoti pomislil na to, ko lahko zaposlitev očeta potegne za seboj pripadnost k firmi celotne družine. Mislim, da bi morali tako delati tudi drugi v Iskri. Sicer pa bi bila zanimiva in koristna študija o tej temi za celotno Iskro, kajti resnično nam ne bi smelo biti vseeno, če bi ugotovili, da je zaposlovanje v Iskri slučajno, da je fluktuacija obsežna in da delavci niso uspeli združiti svojega interesa z interesom firme ali tovarne in to trajno.

Toda vse to le mimogrede in resnično bi bilo koristno, če bi razsvetlili tudi ta svet življenja in dogajanja v Iskri, ga analizirali in zavestno usmerjali. Verjetno bi bila spoznanja do katerih bi prišli, močno spodbudna.

V analizi Sarajevske filiale je zapisano, da njeno rojstvo datira pred 18 leti. Pred Softičem sta filijalo vodila Vukičević in Samardžić. Razvoj filiale ter obseg poslov so se nenehoma povečevali. Še pred desetimi leti, ko je filijalo prevzel Softič je znašal promet Iskre na celotnem Bosansko-hercegovskem tržišču 2,5 milijard din ali 6% celokupnega plasmana Iskre v Jugoslaviji. Preteklo leto pa je celokupni obseg prodajnih poslov v celotni BiH presegel mejo 30 milijard, ali več kot 10% prodanega Iskrinega blaga na domačem trgu.

Seveda vse to ni šlo samo od sebe. Potrebni so bili tržna vztrajnost, prodajna iznajdljivost in zavzetost, seveda, poleg nesporne kvalitete, konkurenčnih cen, spoštovanja dobavnih rokov in izbranega programa, kar so predpogoji solidnega poslovanja vsake firme.

NOVE PRODAJNE POTI

Tržniki vedo povedati, da je bila sarajevska filijala prva v Jugoslaviji, ki je pričela iskati nove, dodatne prodajne poti. Pričela je, delati, kot pravijo v „širino“, kar pomeni, da se je začela povezovati direktno s končnimi kupci in z njimi sklepati pogodbe. Ti končni kupci pa so razna industrijska podjetja kot npr. Energoinvest, Unioninvest, ter razni montažerji, kot npr. TT montaža in detajlistične organizacije.

Da so šli po tej poti je bil razlog v tem, ker na tem območju ni bila razvita groistična trgovina ali pa so jih ti trgovci izsiljevali s tem, da so kupovali blago le tedaj kadar je bilo na trgu povpraševanje zanj zaradi česar ne bi mogli uresničevati plana plasmana Iskrinega blaga, ki je bil predviden za celotno BiH.

Nastali položaj, svojo vlogo in usposobitev so razumeli tako, da se morajo čim prej in čim bolj tesno povezati s končnimi potrošniki, kar so tudi storili in sedanjí rezultati so posledica take usmeritve.

V BOSNI JE ISKRA NA DOBREM GLASU

Emir Softič ugotavlja, da se je Iskra izredno močno afirmirala pri vseh družbenih, gospodarskih in političnih činiteljih v BiH. Splošno mnenje, ki vlada v Iskri o njeni sposobnosti in organiziranosti je izredno visoko in pozitivno. K temu so veliko prispevale tudi vse dosedanje Iskrine dobave. Tako je bil v Sarajevu dobavljen prvi dispečerski center za elektro mrežo, prva javna telefonska centrala „koračnega tipa“, kar je pomenilo razširitev iz 4.000 na 6.000 priključ-

kov. V BiH je bil tudi realiziran prvi inženiring teledirigirane proge v Jugoslaviji, kar pomeni, da en človek vodi celotno kompozicijo vlaka od Ploč do Sarajeva. In še in še.

Vse to je Iskri širilo in utrjevalo ugled, hkrati pa je odpiralo nova tržišča na tem področju. Vsi se izredno pohvalno izražajo o njej in naravnost neodgovorno bi bilo, če bi kakorkoli dopustili, da se doseženi moralni, politični, gospodarski in poslovni kapital, ki je bil zgrajen in utrjen v dvajsetih letih začne podirati.

Iz majhne filiale v Sarajevu, se je pred osmimi leti razvila nova še večja. Odprta je bila prodajalna v Sarajevu in servis. Novi programi in razvoj tržne aktivnosti so zahtevali odprtje samostojnega predstavništva v Banja Luki, ob njem pa še dve prodajalni in servis. V Tuzli imajo izpostavo filiale in servis, v Mostarju servis, medtem ko je v Doboju ena najlepših Iskrinih prodajal v Jugoslaviji in servis. Poleg te Iskrine mreže v BiH pa deluje še samostojni inženiring biro, skupaj z železnico v Sarajevu in njegovo skladišče v Doboju.

Ko je prevzel posle direktorja filiale v Sarajevu, je Emir Softič podedoval okoli 18 zaposlenih, danes pa jih dela v njenem okviru 60.

Res je zadovoljstvo tistega, ki pripoveduje o svojem delu in uspehu in tistega, ki posluša, ter celotne firme, kadar v bilanci dela, razvoja, afirmacije in bodočih perspektiv neke filiale, ali nekega tržišča, ugotovi tako pozitiven in skokovit razvoj.

SOODGOVORNOST ZA CELOOTNO ISKRO

Softič in njegovi sodelavci v Sarajevu pa razmišljajo tudi o stvareh, ki zadevajo celotno Iskro. Veselijo se vsakega pozitivnega dosežka, ki ga doseže kdorkoli v Iskri in hudo jim je, kadar stvari ne gredo tako kot bi morale.

Nova organizacija in razvoj samoupravnih odnosov v Iskri so primer, kako je mogoče uspešno oblikovati samoupravno vodenje in odnose v veliki industrijsko tržni formaciji, pravijo v Sarajevu. Pri tem smatrajo naši sodelavci v Sarajevu, da so filiale zagotovo opravile pomembno vlogo v izvajanju tržnega koncepta in funkcije Iskre. To ne bi smeli podcenjevati. Tudi dejstvo, da se Iskra glede vloge in politike filijal drži pravila, da so to njena operativna predstavništva, ki naj vodijo politiko plasmana za celotno Iskro, je spodbudno in obetajoče.

Tovariši v sarajevski filijali presojajo, da bi bilo nelogično, če prodajne poti Iskrinih branž ne bi peljale preko filijal, kajti potreba za to je tako v utrjevanju enotnega imena in nastopa Iskre na trgu, kakor tudi zaradi kompletnosti proizvodnega oz. prodajnega programa Iskre. Pri Energoinvestu kot končnemu kupcu, na primer, nastopajo tri branže. Pa tudi v drugih primerih se pojavlja več branž hkrati pri istem kupcu, zato ne bi smeli dopustiti, da zaradi nekoordiniranega nastopa pri kupcih izgubimo možnost maksimalnega plasmana blaga za celotno Iskro. Sarajevski tovariši tudi smatrajo, da branžna delitev Iskre ne pomeni razbijanja njene enotnosti, temveč naj pomeni predvsem proces k nadaljnjemu razvijanju samoupravnih odnosov, ki bodo v svojem temeljnem namenu odpirali možnosti za afirmacijo delavca – samoupravljalca in za skladen razvoj in pospešitev Iskrinih proizvodnih sil.

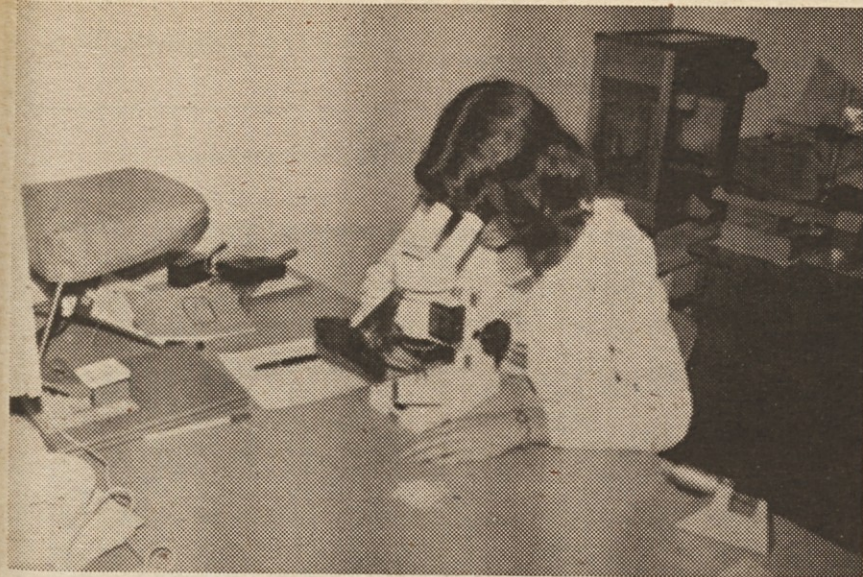
Ko smo se pogovarjali s sarajevskimi sodelavci, smo lahko slišali še mnoge druge ocene, predloge pa tudi želje.

Sedanja reorganizacija v Iskri namreč še ni v celoti zaživela in še se čutijo določene praznine, predvsem na področju poslovne informatike.

Povsem razumljivo je, da prodajni svet, težave, želje in možnosti po vsestranski afirmaciji Iskre na tržišču zgledajo drugače, kadar jih gledamo iz branž, združenega podjetja, ali skozi okno Iskra Commerce in spet drugače, kadar jih spoznavamo in srečujemo neposredno na terenu, v filijalah ali v naših trgovinah. Prav zato ne bi smeli biti ravnodušni do tistih ocen in predlogov, ki jim je podlaga iskren namen popeljati Iskro naprej v tržne možnosti in potrebe v Jugoslaviji, še bolj uveljaviti pojem o Iskri in njeno ime ter razširiti njene prodajne kapacitete.

Ni razloga, da ne bi verjeli dobro namernosti in koristnosti sarajevskih tovarišev, kadar prizadeto razmišljajo o teh stvareh in nam jih pripovedujejo.

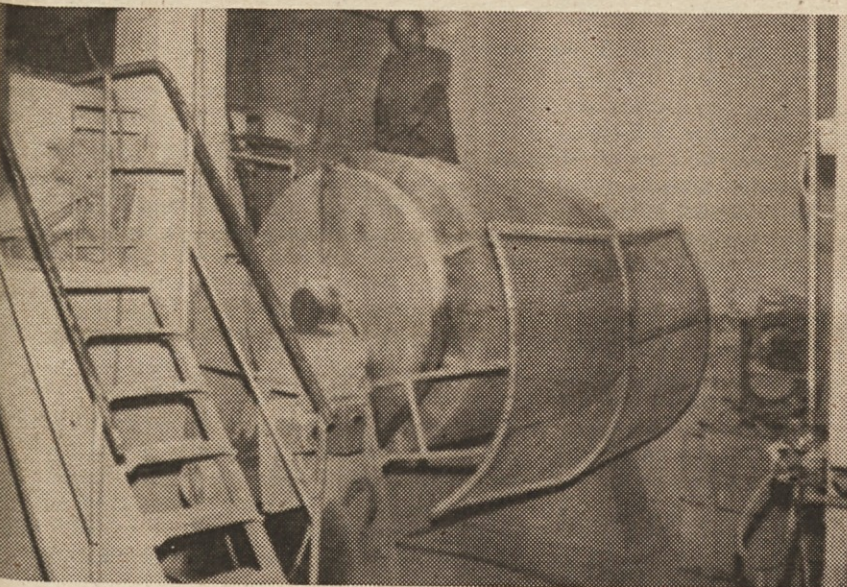
Franček Mirtić

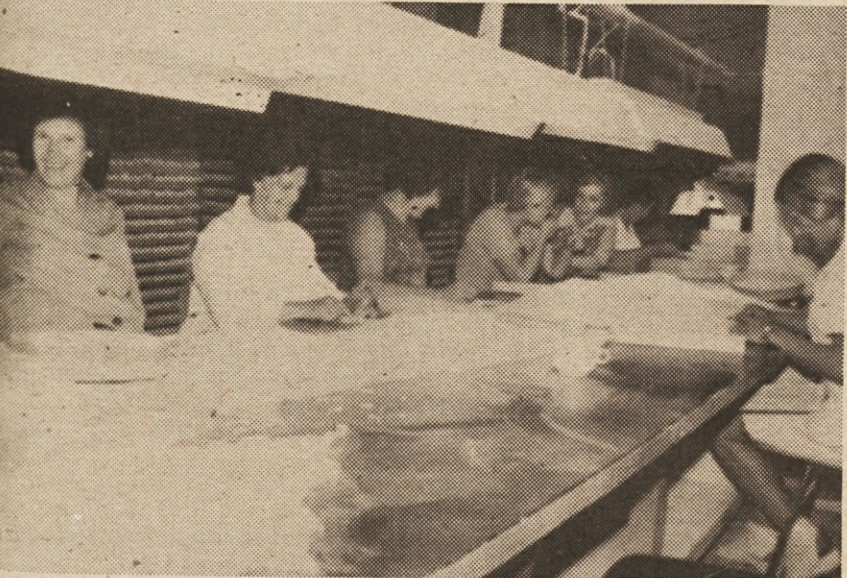
Tudi praktikantka Lidija Zevnik se je resno lotila mikroskopskega kontroliranja izdelanih keramičnih teles.

Angelca Ručigaj, statistik, pri delu v oddelku končne kontrole, ki vsekakor ni lahko in neodgovorno.

Delavec Feliks Trampuž pripravlja zmes za nadaljnji postopek v proizvodnji keramičnih teles.

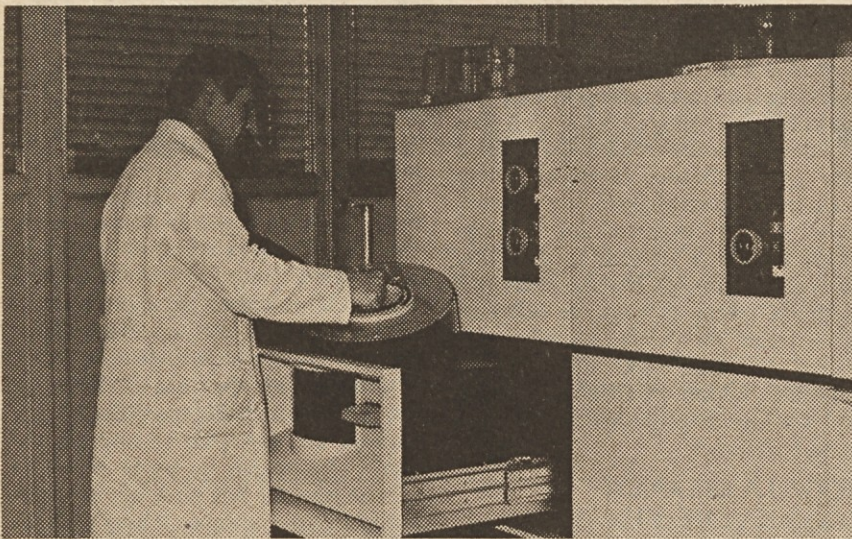
Posnetek kaže delavke pri delu na traku za prebiranje že žganih keramičnih teles.

To je dvajset metrov dolga električna tunnelska peč za žganje keramičnih uporovnih teles.

Računalništvo v SRS

VLOGA ERC V ISKRI—ELEKTROMECHANIKI

Operater v Disk — enoti ERC — Franc Jelovčan menja paket magnetnih diskov, na katerih so zapisani podatki, namenjeni računalniški obdelavi.

V Jugoslaviji je, po podatkih iz leta 1972, instaliranih približno 300 računalnikov, od tega okoli 30 % v Sloveniji. Avtomatska obdelava podatkov postaja tudi pri nas eden izmed elementov našega nadaljnjega razvoja. Republiški računski center (v nadaljevanju RRC) si je pri tem pridobil že velike izkušnje.

RRC so leta 1968 ustanovili Izvršni svet Skupščine SRS, ZP Iskra Kranj in Univerza v Ljubljani z instituti. Kupili so računalnik CDC 3300. V letu 1972 so instalirali sedanji računalnik CYBER 70, ki je prav tako proizvod firme CDC. To je največji računalnik v SRS. Njegova centralna enota vsebuje spomin s kapaciteto 980.000 znakov, dva centralna procesorja in deset zunanjih, ki si med seboj delijo delo. Takšna konfiguracija omogoča multiprogramiranje (računalnik ima v centralnem spominu istočasno več tih do 15 programov).

Na RRC se je preko 25 terminalov (daljinskih priključkov) v raznih krajih Slovenije in Jugoslavije priključilo 12 ustanov in podjetij, ki so prikazani na sliki. RRC obratuje zaradi prezašedenosti že dalj časa neprekinjeno v treh izmenah. RRC hoče zato razširiti svoje kapacitete s postavitvijo novega računalnika, ki bo omogočil tudi delo z mislečimi terminali. V prihodnosti se RRC namerava priključiti tudi na Evropsko informacijsko mrežo (EIN), ki je že v fazi realizacije. V projektih sodeluje devet držav članic, med katerimi je tudi Jugoslavija. Švedska, Norveška, Portugalska in Jugoslavija

Operater Alojz Bolka pri delu na centralni enoti elektronskega računalnika IBM 360/25 v elektronskem računskem centru v Iskri — Elektromehaniki.

imajo v prvi fazi položaj opazovalca in še ne bodo imele svojega vozliščnega računalnika, ki je potreben za vključitev v EIN. Za vključitev v Evropsko informacijsko mrežo stá pri nas zaenkrat sposobna le dva računalnika: CYBER 70 v RRC v Ljubljani in UNIVAC 1110 na Sveučiliškem računskem centru (SRCE) v Zagrebu.

Vsi ti načrti RRC so zelo zanimivi in njegove izkušnje bodo koristne za vse uporabnike računalnikov. Še veliko bi lahko napisali o Republiškem računskem centru. Ker imamo v Iskri—Elektromehaniki prav tako svoj samostojni računski center, sta nam tovariša Franc Kuhar in Ivan Okorn dala nekaj informacij o tem računskem centru.

Naši bralci bodo tako lahko primerjali, kako se razvija računalništvo

na ravni republike in na ravni Iskre—Elektromehanike v Kranju, ki je največja OZD v okviru ZP Iskra Kranj.

Primerjava med RRC in ERC v Elektromehaniki je skoraj nemogoča zaradi različnih drugotnih ciljev. Osnovni cilj pa je pri obeh računskih centrih isti: nuditi čim bolj kvalitetno elektronsko obdelavo podatkov.

Jelka Jelen je luknjačica.

Prvi zametki računalništva oz. mehanografije so bili v naši tovarni znani že med vojno. To je bil t.i. 45-kolonski sistem, ki še danes dela v eni izmed ljubljanskih Iskrinih delovnih organizacij.

Tovariš Okorn, naše bralce bo ver-

„O računalništvu lahko pričnemo govoriti od leta 1958 dalje. Kranjska Iskra je bila ena redkih jugoslovanskih podjetij, ki je že takrat pričela razmišljati o razvoju mehanografije. Leta 1956 smo kupili začetno opremo t.i. klasiko — predhodnico današnjega računalnika — s katero smo delali obdelave do leta 1960. Vsebovala je 90-kolonske kartice. Že v tistem času smo obdelovali razne probleme, OD, materialno poslovanje, razne evidence, statistike ipd.“

Kdaj je Iskra—Elektromehanika dobila svoj prvi elektronski računalnik?

„Zmogljivostii ‚klasike‘ niso več zadoščale novim potrebam. Tako se je leta 1960 v našem podjetju pojavil prvi elektronski računalnik UNIVAC 60 z novo tabeliriko (printerjem) in širokim izborom pomožnih ‚strojev‘. Dobili smo tudi nekaj dodatne opreme.“

Kako dolgo ste uporabljali ta računalnik in katere pomanjkljivosti je imela ta t.i. klasika?

„Klasiko smo uporabljali do leta 1970. Nekaj let kasneje smo dobili še en računalnik. Obdelave so bile že tedaj na zavidljivem nivoju. Le natančnost je bila manjša, raznih eksaktnih rezultatov nam klasika ni nudila. Porabili smo veliko več časa, saj je bil tedaj edini medij za hranjenje podatkov luknjana kartica. Zunanjih nosilcev za hranjenje podatkov še nismo poznali.“

Kakšen je bil razvoj ERC v Elektromehaniki v naslednjih letih?

„Leta 1970 smo dobili nov računalnik IBM 360/25 z zunanjimi spomini. 1973. leta smo razširili še kapacitete magnetnih diskov in ostale medije zunanjega spomina.“

Razvoj avtomatske obdelave podatkov je tudi v Iskri—Elektromehaniki dosegel stopnjo, ki zahteva nadaljnjo izgradnjo kompleksnega informacijskega sistema z uporabo t.i. banke podatkov, sta povadala inž. Kuhar in inž. Okorn v nadaljevanju našega razgovora. Obseg podatkov, katere naj bi obdelovali na računalniku se hitro povečuje. Pri tem moramo misliti še na hiter razvoj elektronske telefonije, kar bo prav tako vplivalo na širjenje datotek v ERC. Zaradi branžne organiziranosti se bodo sčasoma tudi ostale dislocirane TOZD vključevale v skupno AOP.

Jeseni bodo v Iskri—Elektromehaniki instalirali nove računalniške kapacitete (predvsem strojni del — hardware). Obdržali bodo obstoječe kapacitete. Nova centralna enota IBM 370/135 s številnimi priključki in zunanjimi mediji za hranjenje podatkov, bo imela centralni spomin zmogljivosti 192K.

Razvoj uporabe računalnikov je šel pri nas isto pot, kot v ostalih srednje razvitih državah. Zanj je značilna

(dalje na 7. strani)

Nuša Gec verificira luknjane kartice na napravi za verificiranje v ERC.

Božidar Jakac: Velik prijatelj je bil

Tako je prav: z zemljo sva zdaj sama, še ptic ni preko belega polja...

To je bila le slutnja. Grenka slutnja osamljene smrti. Pa ni sam. Tudi po smrti ne. Živel bo Miran Jarc v svojih delih in na grafikah in v oljnih portretih svojega najboljšega prijatelja akademskega slikarja Božidarja Jakca. Ničkolikokrat, vedno z enako ljubeznijo, je Jakac njegov portret ujel v svojo skicirko, spremljal je vsako gubo, vsako senco, ki se je rodila nanovo na prijateljevem obrazu.

Takole se Jakac spominja skupnih let: „Srečal sem ga kot gimnazijec, že v prvem razredu gimnazije. Leon Štrukelj, ki je, kot jaz, igral violino, mi je nekoč predlagal, naj bi obiskala doma Jarca, da bi skupaj igrali. Miran je bil sin sodnega nadsvetnika. Imel je čudovito violino s prekrasnim zvokom, pa tudi igral je zelo prefinjeno. Igrali smo skupaj in se spoprijateljili. Ko je Štrukelj odstopil, sva z leto mlajšim Miranom postala neločljiva prijatelja. Bil je že tedaj zelo razgledan, načitan in inteligen ten fant, s preplašenimi, vedno išočimi očmi. Drugim se je zdel čudaški, mene pa je njegova večna rahla začudenost zanimala. Strah ga je bilo odgovarjati na vprašanja. In ta so se vedno znova porajala.“

Najino prijateljstvo se je prek violine pa do raziskovanja tehnike poglabljalo. Odločila sva se celo za camero obscura, za produkcijo sem tudi sam risal. Potem sva prešla v dobo risanja, oba.

On je prelepo risal fantastične akvarele z vlaki, ki odhajajo v noč, jaz pa prekoceanske ladje. Razstavljala sva kar v sobi in sicer na plavem papirju s kakršnega imajo zvezki platnice. Miran je nekoč naredil tudi načrta za opero, s katero sva nameravala obiti ves svet. Njen naslov naj bi bil Said, nastajala pa je tako, da sem jaz poizkušal prepevati, kar je on napisal. Zelo resno sva delala tudi skice za sceno... Kot vse mlade sanje so tudi te propadle...

Prvo novelico je napisal, ko je bil z očetom na obisku v Trstu, nekaj kasneje pa še Potovanje na Luno. Jaz pa sem naredil ilustracije; vendar se je vse izgubilo. Prav tako sva tedaj konstruirala vozilo brez motorja iz starega vozička. Še danes imam načrt za avto, ki je ostal le v razstavljeni fazi. — Sicer pa sva tedaj imela komaj 13 let!

Tedaj sem se jaz odločil za šolanje v Idriji. To je čas najinih dopisovanj. Ob slovesu v Novem mestu mi je Miran podaril spominski album z verzi... Pisma, ki so sledila, so bila čedalje globlja izpoved, bila so literarno bogata. Jaz sem v odgovor risal dopisnice, na katere sem upodobil Franceta Prešerna, pa Simona Gregorčiča in druge literarne velikeane.

Na Mirana Jarca je imel tedaj velik vpliv pokojni pesnik Puc; v tem času je spoznal tudi Toneta Podbevška.

Potem pa je izbruhnila prva svetovna vojna. Jaz sem s 17. leti „ajnrkal.“ Nova doba, ki je prihajala, je bila težka za oba. Toda tudi tedaj z Miranom nisva prenehala izmenjavati mnenj. Medtem sem spoznal Vavpotiča in mu pokazal nekaj risb. Dejal je, da jih bo morda razstavil v Jakopičevem paviljonu. Tako malo sem temu mogel verjeti, da sem bil ob Miranovem pismu, v katerem mi je sporočil, da risbe na razstavi res so, skoraj ob um od sreče. Njemu pa so ravno tedaj objavili prvo pesem.

Spominjam se prvega obiska po vojni v njegovem stanovanju v Ljubljani, kamor so se preselili. Odprl mi je z razmršenimi lasmi in s še večjimi očmi. Preplašil sem se ga skoraj, prepričan, da se mu je zmešalo. Pa je dejal, da je pravkar obračunal s seboj in s preteklostjo ter je zato sedaj sežgal vse dnevnike. Hotel je postati nov človek. Poskušal sem vsaj kaj rešiti, pa je bilo prepozno. Kasneje mu je bilo tega velikokrat žal.

Najprej je bilo Miranovo življenje čudno slabo. Celo, ko je oče ležal na smrtni postelji, je pisal šaljive zgodbe za Gašperčka, da so preživeli. Težavno življenje ga je prisililo, da je pustil študij v Zagrebu, kjer je spoznal Krležo, Gradnika in več drugih pesnikov. Odločil se je za delo v banki. Za to delo se je odločil zato, da ga ne bi več vznemirjalo v njegovem notranjem svetu. Spoznal je Kraigherja, Kogoja, Čargo in se z vsemi spoprijateljil.

Tedaj sem mu ilustriral pesniško zbirko Človek in noč, on pa je napisal zanimivo oceno mojih del. Bila sva tedaj veliko skupaj. Potem sem odšel v Ameriko. Po vrnitvi šva se sedem mesecev vsak večer ob sedmih sestajala in pisala knjigo o tem. Mislim, da so ti sestanki in skupno delo pravzaprav pomenili prelomnico v Miranovem delu, saj Jalov dom, ki je nastal neposredno potem, pomeni novo smer v njegovem delu. Honorar za knjigo sva v enem tednu popotovala v Firence in Rim napravila. Bil pa je to za oba nepozaben teden. Napisal je še Via Apia in Vergeria, vendar sta se obe deli izgubili.

(Nadaljevanje na 7. strani)

(Nadaljevanje s 6. strani)

nabava srednje velikih računalnikov pri večjem številu različnih delovnih organizacij. Zaostajala pa je vzgoja kadrov na področju računalništva. Že nekaj let ugotavljamo pomanjkanje strokovnjakov za računalništvo. Po različnih ocenah dandanes primanjkuje v SRS okrog 1800 organizatorjev in programerjev.

Zaradi splošnega nepoznavanja problematike AOP, so v mnogih organizacijah mislili, da je problem posodabljanja poslovanja rešen že z nabavo same opreme. Zanimarili pa so

organizacijsko-kadrovska vprašanja, ki so predpogoj za uspešno uveljavljanje nove tehnologije upravljanja z računalniki. Kapacitete računalnika so lahko dobro izkoriščene le, če so vsi podatki pravilni, natančni ter pravočasni.

V Sloveniji se kaže potreba po usmerjenem in koordiniranem razvoju računalništva v okviru republike. Vsi računski centri bi se morali povezati v SIS za računalništvo in informatiko. Le tako bo mogoče uspešno uresničevati projekte dolgoročnega razvoja računalništva pri nas. S tem je povezana tudi poenotena avtomatska obdelava podatkov, standardizacija, izmenjava programov, usklajeno zajemanje podatkov in — kar je najvažnejše — skupno reševanje kadrovskih problemov.

Alojz Boc

Anica Žirovnik — luknjačica in Vida Šink — verificirka.

RAZGOVOR Z LEOPOLDOM GREGORAČEM — VODJO DELAVNIC STRUŽENIH DELOV V ELEKTROMEHANIKI

(nadaljevanje z 2. strani)

ljane in mi sporočili, naj po najkrajši poti pošljem svojo fotografijo. Ko mi je tedaj tov. Janžekovič povedal, da bom nagrado dobil, pravzaprav niti nisem razumel, kaj to pomeni. Vedel sem, da so te nagrade bile lani podeljene prvič, vendar pa nisem mogel razumeti, da so izbrali prav mene. Mislim namreč, da sem v Iskri eden izmed mnogih, ki bi to priznanje zaslužili. Naj omenim samo tov. Klemenčiča, s katerim sva delala skupaj v najtežjih časih Iskre. — Vsekakor torej sem presenečen, da so izbrali mene, ki pravzaprav sedaj ne morem biti več toliko aktiven, sem pa seveda nagrade zelo vesel.

Kako pa je vaše okolje sprejelo novico o priznanju?

„Čestitali so mi seveda, prvi tisti, ki so me videli po televiziji, prenekateri

pa me je vprašal tudi, kaj to priznanje pomeni.“

V Iskri vas skoraj vsak pozna. Ste tudi zelo priljubljeni. Čemu pripisujete vse to?

Leopold Gregorač se je ob tem vprašanju nasmešnil, in zelo skromno odgovoril: „Ko si na položaju mojstra ali vodilnega delavca, nisi vedno priljubljen, že zato ne, ker ne moreš delati tako, da bi bilo to prav vsakemu všeč. Poznajo pa me, saj sem star Iskraš. Morda drugi res bolj mene, kot jaz njih.“

Vaš konjiček?

„Sem navdušen radioamater, že od 1949. leta sem član ljudske tehnike, 2 leti sem bil celo predsednik občinske svetovalne organizacije za tehnično kulturo. Sem pa tudi član foto kluba,“ je zaključil pogovor Leopold Gregorač.

mak

BOŽIDAR JAKAC: VELIK PRIJATELJ JE BIL

(Nadaljevanje s 6. strani)

Prišla je druga svetovna vojna in s tem najino zadnje srečanje. Natanko se spominjam, kako sem v tej sobi — Jakac se je ozrl po sobi, polni umetnin — risal podobo neke ženske. Tedaj je prišel Miran in mi hotel hitro nekaj pomembnega povedati. Dejal sem mu, naj vsaj malo počaka. Preveč se mu je mudilo, zato je odšel. Dejal je: „Adijo, Dori!“ Zaprl je vrata, jih spet odprl in spet ponovil: „Adijo, Dori!“ Začudil sem se, ko je to ponovil še tretjič. Ko da je slutil, da je bilo zadnjič.

Zvečer so bile racije, med mnogimi smo bili zajeti njegov brat, jaz in on. Še svoje zadnje kosilo je vtaknil bratu v žep, potem pa so ga odpeljali. Transport internirancev, v katerem je bil tudi Miran, so pri Verdu rešili partizani.

Na ta dogodek se nanaša tudi njegovo delo: Čudež pri Verdu.

Z Verda je odšel v partizane in prišel v bazo XX—Olimp, v vrh gibanja. Zelo močno je doživljal vojno, veliko je delal in, če ne bi že po dveh mesecih padel, bi postal najintenzivnejši in najgloblji pesnik te naše velike epopeje.

Božidar Jakac, čigar usoda je bila tesno povezana s potjo Mirana Jarca, se je zamislil ob obletnici Miranove smrti in dejal: „Velik prijatelj je bil!“

Mara Ovsenik

Pred dnevi je iz ATC odšla v zaslužni pokoj Ivanka Kežar. Sodelavci so se od marljive sodelavke poslovili s cvetjem, darili in dobrimi željami, za kar se jim po tej poti iskreno zahvaljuje.

REPUBLIŠKI RAČUNSKI CENTER nudi računalniške zmogljivosti velikega računalnika CYBER 70 z daljinskimi priključki — terminali uporabnikom širom cele Slovenije

Zemljevid, ki ponazarja, kam vse sežejo niti ERC.

Velik uspeh Jurija Hribovskega

Čeprav mnogo razmišljamo in govorimo o industrijski lastnini, izumih, patentih in podobno, pa se mnogi žal še vedno ne zavedajo pravega pomena teh kategorij in teh dejavnosti. Verjetno je bilo potrebno prav zaradi teh ljudi razglasiti letošnje leto za „leto inovacij“, saj si drugače tega ne znam razlagati: inovativna dejavnost pač ni muha enodnevnica, morala bi biti stalna, nepretrgan proces.

Kljub temu, da tudi v Iskri na tem področju še ni vse tako kot bi moralo biti, pa lahko z gotovostjo zatrdim, da smo precej pred drugimi sorodnimi organizacijami.

Takšen izredno vspodbuden dogodek je tudi nedavno podpisana pogodba med Tovarno elektronskih elementov iz Horjula in ing. Jurijem Hribovškom, ki je Iskri tovarni iz Horjula prodal svoj izum z naslovom Vezje za temperaturno kompenzacijo večkanalnega oscilatorja za frekvenčna področja 20 — 30 MHz.

Jurij Hribovšek je vodja oddelka za kratkovalovne zveze na Institutu za prenosno tehniko na Tržaški cesti v Ljubljani. Takoj na začetku pogovora je poudaril, da nima rad publicitete. Za intervju se je odločil le zato, da bi vzpodbudil k izumiteljskemu delu tudi druge delavce iz Iskre. V svoji skromnosti je takoj tudi poudaril, da je njegov izum le kombinacija znanih dejstev v nekem sklopu, ki do takrat še ni bil uporabljen.

Glavni pomen vsakega izuma je v posodabljanju proizvodnje ter v pocenitvi stroškov in s tem končnega izdelka. Tovarna v Horjulu je z uporabo izuma Jurija Hribovskega prihranila precej denarja, hkrati pa je Iskrin izdelek za več kot polovico cenejši kot enako kakovostni izdelki drugih tovarn. Naprava z vgrajenimi standardnimi oscilatorji, ki jih npr. izdeluje „Mihajlo Pupin“ iz Beograda, stane okoli 7000 dinarjev, naša Iskrina izvedba pa je za približno 4000 dinarjev cenejša. Razlika je več kot očitna.

Pogovor z Jurijem Hribovškom je, razumljivo, najprej stekel o njegovem delovnem področju — kratkovalovnih zvezah. Ker je v zadnjem času vse več interesov za uporabo radijskih zvez, je bilo potrebno „najti“ frekvenčno območje, ki še ni bilo tako natrpano. Odločili so se za frekvenčni pas okoli 35 MHz. To območje je bilo do nedavnega praktično zapuščen, ker sama frekvenčna modulacija ni bila zanimiva, saj je standardni način zahteval za posamezne kanale prevelika frekvenčna območja.

Da bi obšli ta problem so se na oddelku Jurija Hribovskega odločili za uvedbo tako imenovane SSB modulacije, to je enobočne modulacije, ki zavzema za približno desetkrat manjši frekvenčni pas kot klasična FM UKV modulacija.

Novi način zato zahteva izredno natančno frekvenco, katere napaka ne sme biti večja od milijoninke 35 MHz, torej ± 35 Hz. Da bi dosegli takšno točnost, so se odločili za uporabo oscilatorjev v termostatih. Ti oscilatorji onemogočajo, da bi nihanje temperature v okolici naprave vplivalo na točnost frekvence.

Pred leti so v Iskri in drugod po

Jurij Hribovšek — vodja oddelka za kratkovalovne zveze na IPT.

svetu uporabljali v ta namen posebne bimetalne termostate, ki pa so imeli več pomanjkljivosti, tako v zanesljivosti, kot tudi v tem, da so porabili veliko energije.

Jurij Hribovšek se je skušal izogniti temu problemu in je začel razvijati oscilator s tranzistorskim grelnikom, kombiniran s kondenzatorji v samem oscilatorju. Ti kondenzatorji omogočajo poleg tranzistorjev dodatno temperaturno kompenzacijo.

Dolgoletne raziskave, analize in preizkusi so končno le obrodili sadove. Patentiranje nove naprave pa je bilo izumitelju moralno, zdaj, po podpisu pogodbe pa tudi gmotno povračilo za vložen trud.

Novi grelnik deluje brez kontaktov, zato je trajnostno zelo zanesljiv, česar za bimetalne termostate ne bi mogli reči. Sogovornik nas je še opozoril, da obstajajo tudi drugačni oscilatorji, ki imajo isto, a tudi večjo točnost, so pa zato izredno dragi.

V tem sestavku o dejavnosti Jurija Hribovskega, Iskraša, ki se dobro zaveda velikankega pomena inovativne dejavnosti, moramo vsekakor zapisati tudi to, da je za svoj izum dobil nagrado za iznajdbo in izpopolnitve iz sklada Borisa Kidriča, vse priznanje pa mu je izreklo tudi matično podjetje — ZP Iskra.

Lado Drobež

INDUSTRIJA ŠIROKE POTROŠNJE

V Idriji iščejo rešitev

V Iskri v Spodnji Idriji smo se pogovarjali s sekretarjem ZK Srečkom Poljancem in vodjo montaže Martinom Lazarjem o težavah, ki trenutno tarejo to TOZD.

Do težav je prišlo, ko je malo pred novim letom recesija z vsjo težo pritisnila na večja podjetja in ta so zmanjšala naročila za kolektorske motorje in lužne črpalke. Tako je bilo nujno plan za leto 1975 rebalansirati in ta skrčeni plan z ozirom na tržno situacijo zdaj izpolnjujejo. Zadnje mesece je od 240 zaposlenih ostalo doma 80 delavcev z 80 odstotnim OD. Iskra Aparati so priskočili kolektivu na pomoč in omogočili zaposliti 30 žensk z dodatnim delom. Temu pri-

merni so — negativni tudi finančni rezultati v prvem kvartalu.

Toda tudi sami ne držijo križem rok. Iščejo trajno rešitev. Ker jim kolektorski motorji ne gredo v denar, bodo delavce, ki so se ukvarjali z njimi, zaposlili na asinhronskem motorju. Poleg tega pa pripravljajo dokumentacijo in vse potrebno za produkcijo mikro-kolektorskega motorja s permanentnim magnetom. Po tem motorju je na svetovnem tržišču veliko povpraševanje in v Idriji upajo da bo proizvodnja stekla do konca letosnjega leta. In kje so vzroki za tako stanje? Lani je bila skoro do konca leta na svetovnem tržišču tako visoka konjunktura malih elektromotorjev, da so vsi proizvodnjo dobesedno razgrabili kupci doma in v inozemstvu. Zato ni nihče pričakoval tako nenadnega padca povpraševanja in nihče iskal novih kvalitativnih motorjev. Zato zdaj krčevito hitijo in popravljajo situacijo. Upajo, da se bo položaj normaliziral avgusta ali najpozneje septembra letos.

Poleg tega so še težave ob formaciji branž. Iskra v Spodnji Idriji je šele

(Nadaljevanje na 8. strani)

**DOPIŠUJTE
V ISKRO**

POTROŠNIŠKI KREDITI IN SODNA IZVRŠBA

Marsikdo je zaradi večjih potreb po opremi in nezadostnih osebnih dohodkih prisiljen kupiti blago na kredit. Pred sprejemom kredita v banki ali pred prejemom blaga v trgovini mora podpisati izjavo, da dovoljuje odtegotvanje mesečnih obrokov od svojega osebnega dohodka.

Ta postopek že vsi poznamo. Toda nastajajo zapleteni primeri. Izplačilna blagajna pri delovni organizaciji, kjer prejema delavec OD, ki je dvignil kredit, mora podpisati tudi izjavo, da mu bo redno odtegotvala določen mesečni obrok, do popolnega plačila kredita.

Tudi ta postopek nam je znan. Delavec se lahko zadolži ne glede na to, ali mu je to nujno potrebno. Poznamo celo družine, ki kupijo pohištvo, seveda na kredit, ga po nekaj letih kot rabljeno prodajo in kupijo novo, modernejšo in seveda tudi dražje. Pač zato, ker je sosed kupil modernejšo pohištvo.

Kredit lahko znaša tudi večje zneske.

Na drugi strani je lahko tak delavec dolžan še komu kakšno posojilo ali odškodnino, ki je ne mara poravnati. Upnik ga toži, sodba postane pravnomočna in upnik seže po sodni izvršbi.

Delovna organizacija prejme sodni izvršilni sklep, po katerem mora istemu, že zadolženemu delavcu, odtegotovati še nadaljnje zneske. Predvsem: skupni odtegljaji smejo znašati eno tretjino osebnega dohodka, če pa gre za vzdrževalnino, ki jih je kdo po zakonu dolžan plačevati, smejo doseči eno polovico.

Katera izvršba ima prednost: ali prostovoljna na podlagi kredita ali sodna?

Višje gospodarsko sodišče v Ljubljani je (sodba S1 288/73 z dne 7. 6. 1973) razsodilo, da ima prednost tista izvršba, ki je izplačilni blagajni poprej dostavljena, torej v gornjem primeru prostovoljna izvršba za odplačevanje kredita.

Nov zakon o izvršbi predvidena v predlogu, da ima le tedaj sodna izvršba prednost, kadar gre za plačevanje zakonitega vzdrževanja, zlasti pride to v poštev pri plačevanju alimentov.

Pri tem, kakor sem navedel že uvodoma, je treba računati tudi s poštenostjo delavca, ki jemlje kredit. Kdor bi samo zaradi tega kupoval na kredit, da bi svoj osebni dohodek obremenjeval za celo tretjino in bi s tem odlagal plačila ostalim upnikom, bi lahko odgovarjal za tako svoje spekulativno zadolževanje.

UMIK UGOVORA

Tožena stranka proti prejetemu plačilnemu nalogu včasih ugovarja. Ugovor bi naj sestavil in ga podpisal vodja pravne službe, če je taka v temeljni organizaciji, ali drug pooblaščenec.

Vsak pooblaščenec, tudi advokat, mora imeti od individualnega poslovnega organa pismeno pooblastilo, ki je lahko enkratno (za vsak primer posebej) ali generalno (za vse sodne primere).

Toda v pooblastilu je razlika. Če v računovodstvu naknadno, ko je ugovor že vložen, ugotovijo, da je bil ugovor neopravičen, da ga je treba umakniti, mora imeti pravni zastopnik tožene stranke, če ni advokat, za umik posebej pooblastilo. To se pravi, da naj bo v pooblastilu za vložitev ugovora tudi klavzula, da je pooblaščenec pooblaščen ugovor tudi zožiti ali ga v celoti umakniti (tako tudi sodba Višjega gospod. sodišča v Sarajevu, S1 524/74 z dne 28. 5. 1974).

Spet se je ponovila stara pesem, da se nam je za današnjo številko nabralo preveč gradiva. Za prihodnjik bomo manj prizadevni in bomo objavili vse, kar nam je ostalo danes.

RAČUNOVODSTVA NI OBJEKTIVEN VZROK

S prvostopno sodbo okrožnega gospodarskega sodišča je bila kaznovana delovna organizacija, ker ni pravočasno predložila rezultatov svojega poslovanja službi družbenega knjigovodstva, kar je bila dolžna storiti po 19. členu, odst. 1, točka 7 zakona o knjigovodstvu delovnih organizacij.

Opravičilo: glavni računovodja je nenadoma zbolel. Višje gospodarsko sodišče v Zagrebu je s sodbo z dne 18. 1. 1974, Pkž 609/74 pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno. Rezultate je treba sprosti skozi vse leto na posebnem obrazcu ugotavljati in jih ob roku le sešteti. Na to delo ne more vplivati obolelost glavnega računovodje, ki zaradi bolezni ni odgovoren, odgovorna je pa vsekakor delovna organizacija.

Cafl

V IDRIJI IŠČEJO REŠITEV

(Nadaljevanje s 7. strani)

letos dobila svoj obračun in postala samostojna TOZD v Industriji široke potrošnje. Ta branža pa je najbolj heterogena, če pogledamo proizvodni program. Ostale Iskrine Industrije so praktično ohranile "status quo" in se naslonile na strokovne službe matičnih tovarn. Branža široke potrošnje pa strokovne službe šele formira in tudi to se pozna v poslovanju.

Kljub težavni situaciji pa ostajajo v Idriji optimisti. Pripravljajo, kakor smo že prej omenili dokumentacijo za del novega proizvodnega programa in zbirajo ponudbe za strojno opremo in nove investicije ob preusmeritvi programa dela. Na drugi strani pa iščejo notranje rezerve. Predvsem so dali besedo kvaliteti dela, kajti samo kvaliteta je porok konkurenčnosti na domačem in tujem tržišču. Poleg tega mislijo na povečan izvoz, kar je tudi ena od rešitev v zaostreni tržni situaciji.

KF

Izredni uspehi na področju športa in rekreacije

V EMO se nadaljuje interno tekmovanje v različnih športnih disciplinah. Doslej so se končala tekmovanja že v šestih panogah od skupno sedemnajstih: smučanja, košarke, malega in velikega nogometa, rokometu, odbojke, tekov, plavanja, namiznega tenisa, kegljanja, streljanja, vlečenja vrvi in šaha. Poleg tega so v svoj program sprejeli tudi trim akcije in sicer v kolesarjenju, plavanju in štafeti. Te akcije organizira občinska zveza za šport, rekreacijo in oddih iz Celja.

Udeležba delavk in delavcev EMO na tekmovanjih v prvih šestih disciplinah je bila nad vsakim pričakovanjem. Tako na primer se je samo kegljanja udeležilo 120 tekmovalcev, kar je trikrat več kot lani. Podobno dobra udeležba je bila tudi v odbojki 100 tekmovalcev, v malem nogometu več kot 100, v šahu 100, v smučanju 80 in v kolesarjenju 170.

V posameznih športnih panogah je tekmovalo povprečno od 15 do 20 ekip, največje zanimanje pa je bilo, kot že rečeno, za kegljanje.

Doslej so imeli največ uspeha tekmovalci Orodjarne. Zmagali so v

malem nogometu, v smučanju, odbojki, v šahu so bili drugi, v kegljanju pa četrti. Sledijo jim vzdrževalci, ki so izkoristili premoč v kegljanju, dobri pa so bili tudi druge. Na tretje mesto so se trenutno uvrstili športniki in rekreativci iz Radiatorjev, ki so bili prvi v šahu, na četrtem mestu pa so Skupne službe, ki so osvojile dve prvi mesti — v smučanju in odbojki.

Seveda pa velja vsa pohvala tudi drugim ekipam, ki zdaj komaj čakajo na tiste panoge, ki jim „leži“; na sporedu bodo poleti in v jeseni. Na takšno množičnost in takšne lepe uspehe kolektiva EMO sta poleg velikega zanimanja za šport in rekreacijo prav gotovo vplivala tudi velika prizadevnost vseh športnih referentov ter seveda denar, ki so ga imeli letos zagotovljenega pravočasno.

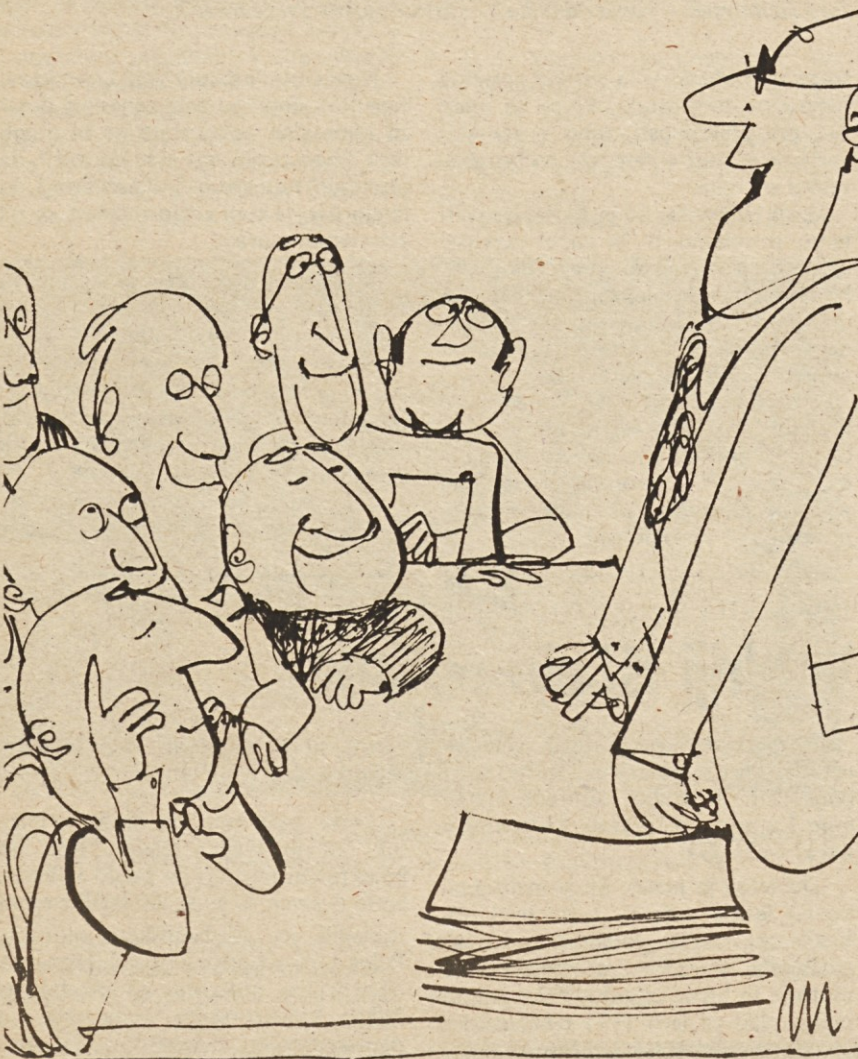
„Te številke in uspehi nas ne smejo uspraviti, ker je še dosti nedorečenega. Vsekakor obstajajo možnosti za še večjo množičnost in še boljše rezultate,“ poudarja referent za rekreacijo v Iskra — EMO Celje Emil Gregorčič.

lad

Člani reprezentance EMO v kegljanju. Z leve stojijo Ivan Šrot, Viki Vanovšek, Janez Lapan in Emil Gregorčič, čepita pa Tone Grilanc in Franc Lešek. Računaj in to upravičeno, da se bodo na Iskriadi visoko uvrstili.

IZPOSJOJENO IZ DELA!

Torej, tovariši, če smo syže o vsem do kraja pogovorili, kako je treba delati — se lahko začnemo pogovarjati spet od začetka.

Milan Maver

OBVESTILO

Planinska sekcija Elektromehanika Kranj organizira skupaj s športno komisijo sindikata letno prvenstvo Elektromehanike v smučanju za člane kolektiva in svojce. Prireditev bo ob Češki koči v soboto, 12. julija s startom ob 10. uri. Prijavnina je 15 din, vpisujejo sindikalni poverjeniki.

V nedeljo 13. julija bo organiziran izlet v VRATA — BIVAK 2 — DOVŠKI KRIŽ — BIVAK 3 — MARTULJEK. Tura je obvezna za člane odprave na Mont Blanc, seveda pa so dobrodošli tudi drugi.

Cena prevoza je 20 din, plačljivo ob prijavi, ki jih sprejema Štefka Mrak, GPP — ERO, tel. 2953 do vključno srede 9. julija. Treba je plačati še 20 din kavnice.

Vabljeni!

Vzpodbuda za delo planincev

Žal moramo priznati, da je delo planinskega društva Iskra nekoliko zamrlo. Kje so vzroki za to, zdaj ne bi ugotavljali, gotovo pa je nekaj krivde tudi med posamezniki.

Prav v želji, da bi poživili delo Iskrinih planincev, je podpredsednik PD Iskra Štefan Dolhar sklical sestanek upravnega odbora planinskega društva. Na njem so kooptirali člane pripravljalnega odbora, ki bo organiziral občni zbor PD ter do izvolitve novega vodstva uresničeval zastavljene naloge. Te naloge vsekakor niso majhne, saj si je društvo letošnje pomlad zastavilo bogat program planinskih izletov. Na vseh izletih, ki smo si jih doslej letos načrtali, smo tudi bili, toda žal je bila udeležba vedno izredno izredno slaba.

Ta kritika seveda ne velja za vse; prav obratno: vsekakor je treba pohvaliti dejavnost planinskih sekcij na Tržaški 2 in v TOZD Tela, saj je bilo na dosedanjih izletih vedno več kot polovico ljubiteljev gora iz teh dveh sekcij.

Začuda se izletov PD Iskra ne udeležujejo planinci iz kranjske Elektromehanike. Njihova planinska sekcija je gotovo najbolj delavna, deluje v okviru PD Kranj. Vsekakor bi bilo po-

trebno navezati tesnejše stike med PD Iskra in PS Elektromehanike ter uskladiti delo.

Na seji so sklenili, da bodo člani novega upravnega odbora avtomatično vsi predsedniki planinskih sekcij po Iskrinih delovnih organizacijah. Prva seja upravnega odbora bo 10. julija ob 11. uri v sejni sobi na Tržaški 2 v Ljubljani.

Na njej bodo med drugim izvolili novo vodstvo PD Iskre, preučili dosedanje dejavnost, potrdili program dela do občnega zbora ter poročali o delu posameznih sekcij.

Stol je prijeten in naporen

Po ne preveč obetajočem vremenu in maloštevilni udeležbi smo spremenili prvotni načrt, da bomo šli od Valvazorjevega doma čez Stol in Vrtačo do Zelenice. S tremi osebnimi avtomobili smo se ob 6. uri odpeljali iz Ljubljane bolj ob kislem vremenu, ki ni nič kaj prida obetalo. Naše konjičke smo pognali po zelo slabi cesti do Valvazorjevega doma, toda star pregovor pravi, bolje se je slabo voziti kot dobro hoditi.

ZAHVALA

Ob smrti drage mame

MARIJE BENEDIČIČ

se iskreno zahvaljujem sodelavcem enote telefonskih elementov in skantrona v TOZD TEA za izraze sožalja, podarjeni venec, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti.

Sinova Franc
in Valentin

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

ANTONA HVALICA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem oddelka GPP — TOZD Skupna proizvodnja, kakor tudi vsem ostalim za podarjeni venec in denarno pomoč, spremstvo na njegovi zadnji poti ter za izraze sožalja.

hčerka Justina
in vnuk Izidor

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

FRANCA MALIJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem TPP—TEA Elektromehanike za izraze sožalja, podarjeni venec ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Sin Jože z družin

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektriko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Igor Slavec — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno — tiskarsko podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana